

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb postale 1 gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 267 (9269)

TRST, nedelja, 16. novembra 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojškim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

Korenine zločinstva

Italijansko javnost je znova pretresel strahoten, nerazumljiv zločin - pokol petčlanske družine v Vercelliju. Le nekaj dni prej je bila žrtev podobnega zločina trčljanska družina v Neaplju, pri Rimu je mladenec umoril pisatelj Pasolinija in vsi so se pod mučnim vtisom gnusnega umora s posilstvom mladenke v Circeu. In navedli smo samo štiri najbolj kriče, najbolj osupljive primere kriminala v zadnjih dneh (dodamo jim lahko še večeršajne ugrabitve poslanca Riccia na Sardiniji), ki je zajel Italijo od njene nerazvitega Juga do indus-trijskega razvitega severa.

Kaj se dogaja, kje so vzroki tolikšnega razrasta zločinstva, katerega nosilci so v veliki večini mladi in zelo mladi ljudje, mnogi-krat niti še ne polnoletni? Kaj se dogaja v današnji družbi in kaj se dogaja z današnjo družbo sploh? Odgovore na ta vprašanja skušajo dati psihologi, sociologi, kriminologi, ekonomisti, politiki in ideologi različnih smeri in pravega odgovora še nismo dobili, oziroma da je v vsakem le del resnice, ki ne more zadovoljiti nikogar, ker jo mnogokrat izpodbija že drugi del iste resnice.

Italijanska družba, in ne samo italijanska, je na usodni prelomnici, ko se rušijo stare vrednote in porajajo nove v vrtnu evolucij in revolucij. Toda to je normalno, ker je življenje v nenehnem razvoju in ker družbeno osvoboditev najstarejših in novih ljudskih plasti prinaša nove potrebe, nove zahteve in nove zakonitosti na poti manjšanja, če že ne odpravljanja, socialnih razlik, kar vse vodi k bolj enakopravnim odnosom, k bolj pravični človeški družbi.

A ob tem procesu, ki je zlasti z drugo svetovno vojno in po njej, zavzel takorekoč svetovne dimenzije in ki že zaradi svojega plemenitega cilja vzpodbuja tudi plemenita stremjenja predvsem v mladih ljudeh, ki so vedno bili nosilci vsakega družbenega presnoljanja, smo priče tudi pojavu takimenovalne potrošniške družbe. Tudi ta je zavzela, kot sistem, svetovne dimenzije industrijsko razvitega sveta. Na ta pojav je očitno treba gledati, izhajajoč iz prvega, kot na obliko, ki jo sistem starih družbenih odnosov ponuja za zavariranje procesa ustvarjanja novih odnosov. In prav v tem pojavu iščejo upravičeno družboslovci izhodišča za celo vrsto negativnih posledic politične, sociološke in psihološke narave.

Potrošniška družba zavestno ustvarja mit lahkega življenja, mit »upravičenosti« do cele vrste do- brin brez naporu, brez truda, tu- di s pomočjo zločina, če ne gre drugače, goji anarhične poglede na boj za pravičnejše odnose in s tem mit nasilja, kot sredstva za uveljavljanje teh pogledov. Ta družba oziroma sistem, je zato že zaradi svoje narave legla nizkih strasti, ki jih potem sistem sam včasih direktno nadzoruje s tem, da jih angažira in upravlja kot orodje svojih političnih ciljev, včasih pa izgublja nadzorstvo nad njim in se sprošča v navaden krimi- nalni, kot podprodukt sistema samega.

Zato sploh ni naključje, da so v vseh teh povojnih letih in v zadnjem obdobju se posebej, nosilci političnega kriminala skoraj vedno iz vrst fašizma, kot najbolj u- darne ideologije starega kapitalističnega razreda, in prav tako ni naključje, da so tudi nosilci na- vadnega kriminala skoraj po pravili iz vrst fašistične, ali fašistič- ne ideologije: nasilja podvržene, mladine. Tako je bilo v Circeu, ta- ko je bilo v Neaplju, tako je bilo sedaj v Vercelliju in tako je bilo navsezadnje tudi ob primeru Pa- solinijevega umora, kajti tudi te- ga je zagrešil mladenec, ki je zra- sel v sredini brez idealov, oziroma v sredini lažnih idealov nasi- lja kot metode življenja.

Lahko bi takemu razmišljanju in sklepanju oporekali, češ saj je zločinstvo staro, kot je staro člo- večstvo. Tudi ti, ki to trdijo, ima- jo svoj prav, toda ločiti je treba zločine, ki so rezultat patološke ali drugačne psihične obremenit- nosti individua v katerem koli ča- su in družbenem rodu, od zloči- nov, ki imajo očitne korenine v družbeni pogojenosti in ki jih po- vzročajo ljudje, pri katerih gre lahko tudi za psihične obremenit- ve, za katere pa se skoraj ved-

no pokaže, da so prav proizvod si- stema, v katerem se pri mladem človeku uveljavlja nasilje kot metoda.

Kako bo današnja družba izre- zala to rakasto tvorbo iz svojega telesa in kdo v tej družbi naj pre- zame vlogo kirurga?

To vprašanje potrebuje kom- plexen odgovor, ki je lahko le sestavina mnogih komponent dru- bene akcije od političnih do social- nih, zdravstvenih in vzgojnih in do sodnih. Toda eno se le iz dneva v dan bolj kaže kot gotovo, da družbeni sistem, v kakršnem živi- mo, danes, z vso svojo politično in moralno dekadentnostjo, nima moči, da bi vodil v ozdravitev. V ozdravitve lahko očitno vodi le pridobivanje množic in zlasti mla- dih za resnične, realne vrednote družbenega in socialnega boja za pravičnejše odnose med ljudmi, kar so ugotovili tudi na mednarod- nem posvetu OZN o kriminalu v ženevi, in vzgoja na vseh ravneh, ki naj ponovno orednoti človeka in njegovo življenje kot tvorno ce- lico zdrave človeške družbe.

j. k.

PRVI PRIMER UGRABITVE PARLAMENTARCA V ITALIJI

Demokristjanski poslanec Pietro Riccio ugrabljen v petek zvečer na Sardiniji

Banditi so ga napadli, ko se je vračal v Oristano s srečanja s funkcionarji KD v osam- ljeni vasi Asuni - Kljub splošni mobilizaciji policije in karabinjerjev doslej skopi izsledki preiskave - Ugrabitelji že zahtevali odkupnino - Pertini: «Atentat na parlament»

ORISTANO, 15. — Prvič v italijanski povojni zgodovini je bil večer na Sardiniji ugrabljen član parlamenta: go je 54-letnega demokristjanskega poslanca Pietra Riccia, ki so ga banditi napadli ponoči okrog 22. ure, ko se je po sestanku s funkcionarji KD v vasi Asuni vračal domov v Oristano.

Cepprav so policija in karabi- njerji, brž ko so bili obveščeni o ugrabitvi, mobilizirali vse svoj preiskovalni stroj, so dosedajni izsledki še zelo skopi in se ome- jujejo v bistvu na pričevanja po- slanceve hčerke Stefanie in de- mokristjanskega funkcionarja Gio- vanni Pala, ki se je vračal iz Asunija (majhne vasi v or- istanski pokrajini) skupaj z Ric- ciom. Demokristjanski poslanec, ki je bil več let župan v Oristanu, se je odpravil v Asuni, da bi predsedoval sestanku demokri- stjanskih voditeljev glede jutriš- njih upravnih volitev. Okrog 21.

ure je telefoniral hčerki in ji sporočil, da se vrača domov.

Ker ga okrog polnoči še ni bi- lo, je dekle najprej telefoniralo v Asuni, kjer so ji povedali, da je oče že odšel. Zaskrbljeno, se je dekle v spremstvu zaročenca po- dalo na pot, misleč da se je oče zakasnil zaradi okvare na avtu, a iskanje je bilo zaman. Ni ji ostalo drugega kot, da se obrne na karabinjerje in jih obvesti o izginotju očeta.

Preiskovalni stroj je stekel s polno paro, saj se je kmalu izka- zalo, da je bil poslanec Riccio najbrž ugrabljen. Domneva je

postala gotovost uro pozneje, ko se je na karabinjerski postaji zgledil demokristjanski funkcionar Giovanni Pala. Ta je povedal, da je bil poslanec ugrabljen okrog 22. ure, na osamljeni poljski ce- sti, ki pelje iz Asunija v Orista- no. Pala je bil še pod šokom, za- radi česar je bilo njegovo pričev- vanje zmedeno in skrajno pomanj- kljivo. Rekel je le, da je med vo- žnjo poslanec Riccio nepriča- kovan zavrl zaradi zapreke na cesti. Istočasno so izza grma pla- nili na cesto oboroženi in zakrin- kani banditi, ki so odvedli po- slanca s seboj, njega pa so pri- silili, da je legel na tla in se ni ganil, ker bi ga sicer ubili. Šele ko se je začelo daniti, je Pala o- pazil, da je ostal sam in si je u- pal do najbližje vasi, da obvesti karabinjerje o ugrabitvi.

Preiskava je bila medtem že v teku. Malo pozneje so preiskoval- ci izsledili poslanec »citroen-ma- serati« na osamljeni stezi med va- sem Tetti in Austis, slabo uro vo- žnje daleč od kraja, kjer je bil Riccio ugrabljen. Tedaj so bile na otoku mobilizirane že vse razpoložljive policijske in kara- binjerske enote, ki so začele pre- iskovati prostran in gorat pre- del nad Oristanom, a doslej za- man. Čeprav se iskanje vztrajno nadaljuje s sodelovanjem heli- kopterjev, je le malo upanja, da bo ta akcija uspešna. Banditi i- majo namreč dobrih šest ur prednosti in poznajo področje kot lastni žep, zaradi česar je zelo verjetno, da so prišli do izbrane- ga skrišališča še preden se je razširila vest o ugrabitvi po- slanca.

Sredi jutra je še zadnje dvome preiskovalcev razbrazil kratek te- lefonski pogovor s predstavnikom ugrabiteljev. Neznane, ki je go- voril v pravilni italijanščini in brez vsakršnega narečnega naglasa, je telefoniral v Ricciov urad (posla- nec je namreč znan pravnik) in sporočil: «Poslanec je bil ugrab- ljen. Pripravite odkupnino.» To bi potrjevalo domnevo, da gre za »navadno« ugrabitev brez politič- nih vzrokov. Gre pa vsekakor le za domnevo, ker na osnovi dose- dajnih izsledkov ni mogoča nobe- na jasna ocena tega primera. Do- dati gre tudi, da je to prva ugra- bitev nekega poslanca, zaradi ča- sar je vsaj posredno prizadel ita- lijanski parlament kot najvišji iz- raz demokracije državne uredit- ve, kar daje podlago izpadu izra- zit politični pečat. To je v svoji oceni poudaril predsednik poslans- ke zbornice Sandro Pertini, ki je popoldne odpotoval na Sardinijo, da bi osebno izrazil Ricciovi dru- žini svojo solidarnost italijanskega parlamenta.

Poslanec Pietro Riccio je na Sa- rdiniji zelo znan kot politik in kot odvetnik. Za člana parlamenta je bil izvoljen leta 1972, pred tem pa je bil dolgo let župan Oristana. Preiskovalci ne izključujejo, da gre morda prav v Ricciovi politični in pravniški dejavnosti iskati vzrok sročne ugrabitve, ker da bi se bil poslanec lahko zameril mar- skom.

Na ukaz notranjega ministra Ru- morja je večeraj popoldne prisel na Sardinijo tudi podpoveljnik po- licije in načelnik kriminalistične- ga oddelka javne varnosti dr. Li Donni, da koordinira preiskovalno dejavnost. Pod večer je dr. Li Don- ni predsedoval sestanku policijskih in karabinjerskih častnikov, med katerim so preučili dosežanje iz- sledke preiskave ter pripravili na-

črt za nadaljnje delo. Glavni smer- nici tega načrta sta nadaljevati z raziskovanjem goratega področ- ja pod Orgosolom ter ugotoviti kdo vse je bil lahko obveščen, da se je Riccio večeraj mudil v Asuniju.

Poslanec Pietro Riccio

Danes volitve v 125 občinah

RIM, 15. — V 125 italijanskih občinah bodo jutri in pojutrišnjem izvolili nove občinske sve- te. Volilnih, upravičencev je skupno 323.651, od teh 177.100 žensk in 156.551 moških. Voli- šča bodo odprta jutri od sed- mih do 22.30, v ponedeljek pa do 14. ure. V štirih občinah Tridentinske-Gornjege Poadiža bo mogoče glasovati le v ne- deljo. Največja občina, v kateri bodo jutri volitve, je Sulmona (L'Aquila), kjer je volilnih u- pravičencev nekaj več kot 17.000, najmanjša pa je Cer- solo blizu Novare s komaj 125 volivci. V 30 občinah bodo vo- litve s proporcionalnim siste- mom, v 94 z večinskim siste- mom, v eni občini pa bodo le delne volitve.

Občine z več kot 10.000 pre- bivalci, v katerih bodo jutri volili, so poleg že omenjene Sulmona naslednje: Putignano (Bari), San Pietro Vermotico (Brindisi), Gaeta (Latina), Taurianova (Reggio Calabria) in Giulianova (Teramo).

NA GRADU RAMBOUILLET V BLIŽINI PARIZA

Voditelji šestih držav razpravljajo o krizi kapitalističnega gospodarstva

Velik poudarek na odnosih z državami v razvoju

PARIZ, 15. — Na gradu Ram- bouillet, nedaleč od Pariza, se je danes zvečer začel »delovni vrh« voditeljev šestih najbolj indus- trializiranih držav Zahoda. Vabilu fran- coskega predsednika Giscarda D'E- stainga so se odzvali ameriški pre- sednik Ford ter predsedniki Japo- nskega Schmidta, Nemškega Wil- sona in Britanije. Velike Britanije Wilson in Italije Moro. Navzgor so tudi zunanji in finančni ministri šestih držav (za Italijo Rumor in Colombo).

Sestanek je neformalne zna- čaja; dnevi red zasedanja je kar se da obširen, tako da bo prak- tično govor prav o vseh gospodar- skih in finančnih problemih, ki ta- rejo kapitalistični svet, od infla- cije in recesije do energetske krize, od odnosov z državami v razvoju pa do problemov medodvisnosti gos- podarstev. Delo poteka v strogi tajnosti: stotinam častnikov, ki so prispeili z vsega sveta, ni do- voljen vstop v grad, pač pa mo- rajo čakati na informacije v tiskov- nem centru na Aveniji Kleber v Parizu. Informacij pa je kaj malo.

Glede današnjega začetka sreča- nja kaže, da so posamezni udele- ženci podali sliko položaja v last- nih državah, medtem ko bodo šele jutri na vrsti poročila o glavnih problemih na dnevnem redu. Kot je znano, bo Schmidt poročal o svetovni konjunkturi, Miki o med- narodni trgovini, Ford o energiji, Moro o odnosih z Vzhodom, Wil- son o odnosih z državami v raz- voju in D'Estaing o monetarnih problemih.

Po prvotni zamisli naj bi na vrhu v Rambouilletu ne sprejeli nobenih sklepov, tako da so napovedali, da sploh ne bo uradnega poročila o zaključkih sestanka. Danes pa se govori o tem, da bi udeleženci ude- leženci vrha podpisali nekakšno skupno izjavo, ki naj bi jo pri- pravil japonski premier Miki. S to izjavo naj bi se udeleženci ob- vezali, da si bodo prizadevali za ustvarjanje novega mednarodnega gospodarskega reda, ki naj bi temeljil na enakopravnosti vseh dr- žav. V izjavi naj bi bila predvsem poudarjena potreba po razvijanju odnosov z državami v razvoju in s tako imenovanim »tretjim svetom«, kar naj bi privedlo do stabilizacije razmer v mednarodnem gospodar- stvu.

Ob pomanjkanju informacij se mora kronist omejevati na beleže- nje izjav, ki so jih nekateri ude- leženci vrha dali pred prihodom v Rambouillet. Italijanski premier A. Moro je dejal, da bo neformalni značaj sestanka omogočil najbolj svobodno proučitev in ocenjevanje najbolj resnih problemov, ki danes otežujejo družbeni in gospodarski razvoj v vseh državah. Ti proble- mi so recesija, inflacija, mone- tarini in trgovinski odnosi, energija in surovine. Ne gre za to, da bi

sprejemali sklepe — je nadaljeval Moro — ker bo to treba storiti v ustreznih forumih. Pač pa je tre- ba poglobiti medsebojno razumeva- nje med vlada industrijskega sveta, ki nosijo največje odgovor- nosti. Treba je tudi potrditi javno- sti privrženost načelu aktivne soli- darnosti na mednarodnem področju, brez česar ni možen napredek gle- de na to, da se v današnjem sve- tu nihče ne more izolirati ali za- preti vase. Ta solidarnost — je zaključil italijanski ministrski pre- sednik — pa se mora izražati ne samo med udeleženci vrha, ampak na splošno med vsemi narodi, ki si prizadevajo za dvig človeštva.

Na sliki (telefonat ANSA): fran- coski predsednik Giscard D'Estaing pozdravlja ameriškega predsednika Forda pred gradom v Rambouil- letu.

Pogovor Marchais-Berlinguer

RIM, 15. — Štiricilnska delega- cija francoske komunistične partije pod vodstvom generalnega tajnika Georgesa Marchaisa je dopotovala danes jutraj v Rim na pogovore s predstavništvom KPI, ki ga vodi generalni tajnik Enrico Berlinguer. Marchais in Berlinguer, ki sta ime- la podoben razgovor 29. septembra v Parizu, sta se danes pogovarja- la na sedežu inštituta »Palermo Togliatti« v kraju Frattocchie blizu Rima. Med pogovorom sta vodite- lja KPF in KPI proučila skupne cilje za strategijo demokracije napredovanja socializma na Zahodu. Berlinguer je izjavil, da pomeni današnje srečanje med partijama, ki sta osvojili politiko »demokracije ne poti v socializem«, prispevek k debati, ki je v teku v mednarod- nem delavskem gibanju

POHLEP IN MAŠČEVANJE VZROKA KRVOLOČNEGA IZPADA

Doretta Graneris in njen zaročenec priznala odgovornost za strahoten zločin v Vercelliju

Pri pokolu je neposredno sodeloval tudi 19-letni Antonio D'Elia - Krog osumiljencev se širi

VERCELLI, 15. — Vse kaže, da je bil strahotni pokol v Vercel- liju že pojasnjen: Sergia Grane- risa, Italo Zambon, Paola Grane- risa ter Romola in Margherita Zambon sta ubila Doretta Grane- ris in Paolo Badini s sodelovanjem prijatelja Antonia D'Elia. Sled, ki so jo preiskovalci ubrali takoj po odkritju pokola, se je izkazala za pravilno in je vodila k odkritju presunljivih resnic: Doretta se je krvočno maščevala svojem, ker so skušali najprej preprečiti nje- no razmerje z Badinjem in ker niso bili nato dovolj »radodarni«.

Maščevanje in denar sta osnovni potezi strahotnega pokola, ki je presunil mirno podezelsko mesto kot je Vercelli, v katerem živ- ljenje mineva enolično in kjer so majhni krajevni škandalci edini »ekru« za strupene jezike. Med večernim zasliševanjem je nam- reč dekle že priznalo svojo odgo- vornost za umor. S hladnim in brezobličnim glasom je Doretta v skopih besedah orisala preisko- valcem, kako sta z zaročencem pripravila načrt za pokol in kako sta se nato obrnila za pomoč na

prijatelja Antonia D'Elia, ki je so- deloval pri »zobračunu« z Grane- risovimi.

Po dekletovih besedah je trojica pred nekaj dnevi ukradla v No- vari »simco 1300«, ker je bil Badinjev »ope« predobro znan sosedom, pri podružnici avtomob- liskega kluba pa je za nekaj dni najela fiat 500. S simco se je trojica pripeljala do vile Grane- risovih, kjer jih je družina ča- kala, da se dokončno pogovorijo o poroki.

Do tu se pričevanje Dorette uje- ma z izjavami Badinija in D'Elia, razlikuje pa se pri opisu dina- mične zločina. Dekle namreč trdi, da sta fanta streljala na Grane- risove, medtem ko je ona odšla v predstobo po torbico, Badini in D'Elia pa zavračata drug na drugega in na dekle materialno odgovornost za umor. Kljub mrz- lici dejavnosti preiskovalcem se ni uspelo pojasniti te plati ostud- nega zločina, kot je med tiskovno konferenco poudaril tudi državni pravnik. »Zagotovo vemo — je dejal — da je dekle prisostvo- vala pokolu, kot verjetno tudi oba fanta, ne vemo pa, kdo je stre-

ljal.« Odgovor na to vprašanje bo- do dali verjetno izsledki znanstve- nega oddelka kvesture v Vercel- liju, ki je popoldne opravil na vseh treh obtožnicah poskus s parafinom. Po nepotrjenih vesteh naj bi bil poskus pozitiven za Badinija.

»Resnice« treh osumiljencev se znova ujemajo pri opisu bega: najprej s simco, ki so jo zažgali, da bi zabrisali vsako sled za se- boj, in nato s fiatom 500 mirno domov. Preiskovalce čaka torej še neljuba naloga, da pojasnijo vlogi, ki jo je vsakdo od krvočno- trojice imel v »noči smrti«. Vpra- šanje pa je vsekakor, če je res mogoče ločiti ali pripisati manjšo odgovornost moralnemu krivicu, ki je prisostvoval in sodeloval pri organizaciji morilskega načrta, kot materialnemu krivicu, tistemu, ki je dejansko sprožil samokresa.

Vzoredno z ugotavljanjem od- govornosti Dorette, Badinija in D'Elia zadobiva preiskava tudi širši obseg. Policija je odkrila vrsto domnevnih sodelavcev mo- rilске trojice, ki so na različne načine sodelovali pri izvedbi od- legla umora. Dva od teh, 20-let-

nega Giulia Marsiglieseja in 28- letnega Antonia Coriolanija, zasli- šujejo na državnem pravdnistu, kjer so ju priprli z dokaj me- gleno utemeljitvijo, da gre za in- formacije. Kaže pa vsekakor, da se okrog padšadev morilske trojice, ki so bili na razne načine vple- teni v pokol ne omejuje na ta dva.

Osnovna značilnost morilcev in njihovih padšadev je vsekakor mladost. Doretta Graneris je do- polnila pred nekaj meseci 18 let, Badini je star 23 let, D'Elia pa 19 let. V njihovi mladosti gre ve- jetno tudi iskati glavni vzrok za tako krvočno in podlo reakcijo, vzmet, ki je sprožila v njih mo- rilski nagon. «Mladi kriminalci — pojasnjuje prof. Lusso, docent na kliniki za živčne in psihične bolezni na turniski univerzi — so izredno nevarni; medtem ko je odrasel kriminalc uravnove- šen in samozavesten, ravna mla- doletnik vselej nagonoski. Psihi- no in značajno nedorasel, čes- tokrat prestopi domnevilne meje zlo- čina in strogolavi v brezno ne razumljive ter akritične kriminal- nosti in brutalnosti.»

Vlada za odložitve sestanka s sindikati o državnih uslužbencih

RIM, 15. — Vlada je predlagala sindikatom odložitve sestanka, ki je bil že napovedan za 18. november in na katerem naj bi se pogajali o vprašanih državnih uslužbencev. Po vladnem predlogu naj bi novo srečanje bilo šele v prvi tretjini decembra.

V pismu, ki ga je minister za reorganizacijo javne uprave Cossiga poslal generalnim tajnikom fe- deracije CGIL, CISL in UIL, Lami, Stortiju in Vanniju, je rečeno, da je vprašanje tehnično in politično zelo zapleteno, saj je treba poiska- ti globalno in razčlenjeno linijo za novo ureditev osebe državne upra- ve, saj je to pogoj za pripravo za- konskih ukrepov, ki naj jih vlada predloži parlamentu v okviru poli- tične reforme državne uprave. Za- radi važnosti vprašanja pa je tudi potrebno — je še rečeno v pismu ministra Cossiga — da se vladna delegacija udeleži sestanka s sin- dikati s popolnim predstavništvom. Pismo ugotavlja, da so številni mi- nistri zaposleni in prihodnjih tednih z važnimi političnimi obvezami in da bi torej ne mogli biti navzoči na srečanju, ki je bilo napovedano za 18. november. Prav zaradi tega vlada predlaga, naj bi to srečanje odložili na prvo tretjino decembra, točen datum pa naj bi bil določen sporazumom med vlado in sindikati.

Federacija CGIL, CISL in UIL še ni odgovorila na vladni predlog, ki pa bo prav verjetno v sin- dikalnih krogih naletel na neugoden odmev, kot priča že današnji prvi komentar zveznega tajnika CISL Ciancaglinija. Slednji je namreč iz- razil začudenje, da vlada od 31. oktobra, ko je bilo zadnje sreča- nje s sindikati, pa do danes ni bila sposobna pripraviti resnih in stvarnih protipredlogov, ki bi omo- gočili konstruktivno nadaljevanje po- gajanj o delovni pogodbi državnih uslužbencev, ki zapade 31. decem- bra. Ciancaglini je tudi poudaril, da vlada že od nekdaj dobro po- zna tako splošne smernice kot tudi detaje sindikalnega stališča. Prav zaradi tega pa pomeni politika od- lažanja zelo nevarno zdržanje, ki globoko zaskrblja sindikate.

Francovo stanje nespremenjeno

MADRID, 15. — Zadnje zdrav- niško poročilo, ki so ga objavili danes zvečer o zdravstvenem sta- nju generala Franca, trdi, da se položaj v zadnjih urah ni spre- menil. Španska tiskovna agencija CIFRA pa je objavila izjavo e- nega od zdravnikov: «Ta človek bi moral že biti mrtev, toda v medicini ni rečeno, da je dva in dva vedno štiri. Za katerikoli dru- gi organizem bi to, kar se je večer- raj zgodilo caudillo, pomenilo smrt.»

DANES

V petek zvečer je bil na Sa- rdiniji ugrabljen demokristjanski poslanec Pietro Riccio. To je prvi primer ugrabitve parlamentar- ca v italijanski zgodovini, kar daje posredno ali neposredno pod- lago izpadu izrazi politični pečat, čeprav preiskovalci domneva- jo, da je bil cilj, ki so si ga za- stavili banditi, zgolj masna od- kupnina. Demokristjanski poslanec je bil ugrabljen, ko se je vračal iz osamljene vasi Asuni, kjer je predsedoval predvolilnemu se- stanku funkcionarjev KD, domov v Oristano. Policija in karabinje- rji so za napad na Riccia zve- deli šele šest ur pozneje, zaradi česar so dosedajni izsledki pre- iskave zelo skopi, čeprav je pre- iskovalni stroj stekel s polno pa- ro. Sročni je prisel na Sardinijo predsednik poslanske zbornice Pertini, da bi izrazil poslančevi družini svojo solidarnost. Pertini je zelo ostro obsodil podli izpad in ga ocenil kot atentat na pa- rlament.

Sum je postal gotovost: Dore- ta Graneris in njen zaročenec Badini sta priznala, da sta od- govorna za pokol dekletove dru- žine v Vercelliju. Vzrok pokola, pri katerem je neposredno sode- loval prijatelj dvojice Antonio D'Elia, sta pohlep po denarju in maščevanje Granerisovim, ki ni- so odobraval razmerja Dorette z Badinjem.

Državna poglavarja Francije in ZDA ter predsedniki vlad Za- hodne Nemčije, Velike Britanije, Japonske in Italije so se zbrali na gradu Rambouillet pri Parizu, da bi na neformalnem sestanku razpravljali o gospodarskih in fi- nančnih krizi, ki pretresa kapita- listični svet. Namen sestanka je postaviti osnove za skupno stra- tegijo industrializiranih držav pri premagovanju te krize; sicer pa od vrha ni pričakovati konkretnih sklepov, kot priča že dejstvo, da o zaključkih sestanka sploh ne bodo objavili uradnega poročila.

SESTANKI MED KD, PSI, PSDI IN PRI

Začetni politični razgovori za premostitev deželne krize

Pokrajinski delavski aktiv KPI podprl stališča sindikalne federacije

Na sedežu KD v Vidmu se je večeraj deželna delegacija KD, pooblaščenca za pogajanja z drugimi strankami o krizi, sestala najprej z delegacijo PSDI in nato s PRI. KD so zastopali deželni tajnik Tonutti, načelnik svetovalske skupine Rigutto in predsednik deželnega odbora Comelli, PSDI pa deželni tajnik Bianchi in deželna svetovalka Vitale ter Ferraresi. V delegaciji PSI so bili deželni tajnik Barnaba in svetovalka

je večeraj razpravljali tudi pokrajinski delavski aktiv KPI, kateremu je poročal Jurij Canciani. V zaključku razprave je pokrajinski tajnik KPI Giorgio Rossetti poudaril, da izhaja kriza na deželi in tržaški občini iz dejstva, da nista znala odbora dati pozitivnega odgovora na zahteve deželcev in njihovih sindikalnih organizacij. Gre za predloge reform, kakor tudi o načinu, kako se protiviti gospodarski krizi.

Dejavem ni vseeno, kako se bo odvijala kriza - deželi in na občini, zato morajo aktivno poseči v njen razplet s pritiskom za naprednejše rešitve. To je možno samo z bojem in oblikovanjem enotnih programskih osnov, na katere naj nove, porajajoče se večine, dajo pozitiven odgovor.

Posebno važen je v tem okviru

dokument, ki ga je izdelala pred kratkim sindikalna federacija, s katerim se KPI strinja in na osnovi katerega bo tudi ocenjevala politično voljo odborov, ki bodo nastali po krizi. Ta dokument mora osvoboditi ves tržaški delavski razred, obenem pa tudi ostali gospodarski sloji in stroke, ki so dejanski zavestniki delavstva.

O krizi v tržaški občini socialdemokratski pravijo, da je rezultat napadne ocene socialistov in stališč drugih strank koalicijske. Socialdemokratski so mnenja, da so obtožbe o neizvajanju sporazuma generične in da ne opravičujejo krize. Zato se zavzemajo za takojšnje rešitve in za preverjanje stvarne volje, da se prične s konkretno akcijo v skladu s stališči sindikalne organizacije UIL.

IZJAVA

Točno ob času, ko smo v dolinski torkli posredovali domaćinom in vodstvom iz Doline in Brega sadove našega dela zadnjih let, se je fašistična golazem spet divjasko znesla nad spomenikom padlim v NOB v spomeniškem parku v Dolini. V slabem mesecu dni se je to ponovilo že drugič. Storilec teh oskrbnitev pa se še ni skrivilo lasu, zato podpisniki te izjave odločno protestiramo proti takim dejanjem, ki očito tepajo ves trud, ki ga slovenski kulturno-prosvetni Breg troši za to, da bi se na tem delu ogroženega ozemlja še naprej ohranila slovenska pesem in beseda. Obenem pa zahtevamo od vseh tistih, ki so odgovorni za javni red, da zaščiti naša spomeniška obale pred mazaškimi prenaševalci in krivci (ki gotovo niso neznan!) končno kaznujejo.

Franko Vekjet
Marij Čuk
Boris Pangerc
Magda Maver
Edvin Krizmančič

ca Mauro ter Bertoli. Med sestankoma so preučili politični položaj v zvezi z deželno krizo in stališče posameznih strank.

Delegacija KD se je v petek sestala s socialisti in se je večerajšnjim razgovorom zaključila prvo fazo posvetovalni. Jutri se bo v Vidmu sestala celotna delegacija demokristjanske stranke in bo politično ocenila zaključke teh prvih razgovorov. V torkel se bo sestala tržaški občinski svet, ki bo razpravljal o krizi tržaške občinske uprave. V tem tednu so tudi predvideni prvi sestanki med raznimi strankami.

O temi deželne in občinske krize

ZAČETEK 5. KONGRESA ZKMI

NALOGE TRŽAŠKIH MLADIH KOMUNISTOV

Poročilo tajnika Sergija Slavca in pozdravi predstavnikov ZSM iz Kopra in Buj

S poročilom tajnika Sergija Slavca se je večeraj pričel pokrajinski kongres tržaške komunistične mladine, kateremu prisostvuje 75 delegatov. Na kongresu so prisotne tudi delegacije obalnno - primorske konference in bujske konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije. Po uvodnih besedah Ravla Kodriča sta Nataša Hirsman, za koprsko mladino, in Drago Kraljevič iz Buj pozdravila prisotne ter podarila, kako podpis sporazuma med sosedom odpira nove perspektive za poglobljeno sodelovanje med mladimi rodovi z obeh strani meje.

V svojem poročilu se je Slavac dotaknil vprašanj vloge mladih slovenskih in italijanskih komunistov za premostitev deželne krize, od tovarne do šole. Obsežno je govoril o pojavih mladinske brezposelnosti (v našem mestu je v dveh zadnjih letih stopilo na »tržišče dela« 5000 mladincev), ko se je število delovnih mest v istem razdobju znašlo za 3500. Slavac je zato govoril o pomenu angažiranosti mladih že v šoli in za to, da bi se slednja prilagodila perspektivam reševanja perečih družbeno - gospodarskih problemov našega področja. Dobrih del poročila je nato posvetil vprašanju odnosa do drugih mladinskih skupin, izvenparlamentarnih in drugih skupin, glede katerih je dal diferencirano mnenje.

Posebna, častna naloga, tržaških mladih komunistov je boj za konkretno priznanje vseh pravic slovenske narodne manjšine, je nadaljeval Slavac, ki je podčrtal, kako ni moglo govoriti o demokratizaciji družbe, kjer tudi en, manjši del, te družbe ne diha svobodno. Poudaril je, v tem smislu, avantgardno vlogo slovenske mladine pri antifašističnem osvoboditvi mladih rodov v Trstu in jo pozval k večji angažiranosti na izrecno politični ravni.

Kongres tržaške ZKMI je odprtega značaja. Udeležilo so se ga skupine mladincev strank ustavnega loka, nekaterih izvenparlamentarnih organizacij, predstavnikov mladinske komisije SKGZ, Sindikata slovenske šole in CGIL. Nadaljeval se bo danes z razpravo, ki jo bo zaključil član osrednjega vodstva ZKMI Pietro Lapicicella.

Rektor De Ferra na reški univerzi

Odposlanstvo tržaške univerze bo jutri odpotovalo na Reko, da bi nazvalo tesnejše stike s tamkajšnjim

NA POVABILO PREDSEDNIKA COMELLIJA

Predsednik komisije EGS F. X. Ortoli na dvodnevem obisku v naši deželi

S podpisom italijansko-jugoslovanskega sporazuma je naša dežela postala zanimivo področje za Evropsko gospodarsko skupnost

Prihodno soboto, 22. novembra, bo dopotoval v Furlanijo Julijsko krajino na dvodnevni obisk predsednik komisije evropskih skupnosti Francois Xavier Ortoli. To bo prvi uradni obisk najvišjega predstavnika Evropske gospodarske skupnosti v naši deželi, zanimiv pa je, da prihaja od njega prav po podpisu italijansko - jugoslovanskega sporazuma, ko se na našem področju odpirajo nove možnosti za sodelovanje med Evropsko gospodarsko skupnostjo in zunanjim svetom in ko je postala aktualna stvarnost skupna industrijska cona na tržaškem Krasu, za katero je vodstvo EGS pred kratkim izdalo ustrezno dovoljenje.

Predsednik komisije EGS prihaja v našo deželo na povabilo predsednika Comellija. V stikih, ki jih je imel v zadnjem času z vodstvom deželne uprave, je predsednik Ortoli izrazil željo, da bi se na našem področju pobliže seznanil s tukajšnjim gospodarskim in zlasti indus-

strijskim potencialom ter z obstoječimi prometnimi zvezami. Tudi samo dejstvo, da je svet ministrov za zunanje zadeve pri EGS v zelo kratkem času izdalo dovoljenje za ureditev industrijske cone na meji med Italijo in Jugoslavijo kaže na dogajanja na našem področju in da prevzema tudi dolocene odgovornosti kar zadeva priznanje posebne vloge naše dežele na stičišču med EGS in zunanjim svetom.

Francois Xavier Ortoli je star 50 let; rodil se je namreč februarja 1925. leta v Ajaciu na Korzi. Mladostna leta je preživel v Indoniji, kjer je njegov oče opravil posle francoskega upravnega funkcionarja. Leta 1946 se je vpisal na Državno pravno šolo, po opravljenih študijah pa je postal finančni inšpektor. Leta 1958 je postal glavni ravnatelj Evropskih skupnosti za carinska vprašanja, od junija 1969 do julija 1972 je bil francoski minister za industrijski razvoj, od 6. januarja 1973 pa predseduje komisiji evropskih skupnosti.

Lorenzo, predsednik deželnega sveta Pittoni, deželni odbornik Coloni, tržaški zupan Spaccini, prvi predsednik sodišča Renzi, državni pravnik Pontrelli, kvestor Capitanio, karabinjerski poveljnik polk. Vita, poveljnik 5. armadnega korpusa gen. Rambaldi in številni predstavniki vojaških oblasti, je prvi spregovoril general Ivan Fantasia, ki po dvajsetih mesecih zapuščja našo mesto. Fantasia je v svojem nagovoru omenil, da sta se v času njegovega službovanja v Trstu pripetila dva pomembna dogodka: končna ureditev vprašanja vzhodne meje in prenosova vojaških sil. General Coniglio se je nato zahvalil za številne pozdravne poslanice in izrazil prepričanje, da bo s svojo prisotnostjo v Trstu uspešno nadaljeval delo, ki ga je opravljal njegov predhodnik.

Nove pobude ENEL v naši deželi

Predstavniki državne družbe za električno energijo ENEL so večeraj v Trstu orisali zastopnikom deželne uprave in sindikalnih organizacij načrte, ki jih namerava ENEL uresničiti na ozemlju Furlanije-Juljske krajine in s katerimi namerava povečati zmogljivost elektrarn v naši deželi. Med načrti družbe ENEL je tudi pobuda za gradnjo jedrske centrale.

V torkel se bo sestel devinsko-nabrežinski občinski svet, ki bo razpravljal o statusu zdravstvenega konzorcija.

Razstava lokomotiv, tramvajev in železniških modelov

Danes bodo ob 10. uri, na stari, zapuščenih tržaških postajah pri Sv. Andreju odprli svojevrstno razstavo na temo »godovine železnice«. V halah postaje bodo razstavljene slike o zgodovini prevoza po tračnicah, od vlakov do tramvajev ter modeli, delo tržaških amatejev. V vezi postaje bosta na ogled dve stari parni lokomotivi. Razstava bo odprta vsak dan od 23. novembra do 10. do 13. ure in od 16. do 19. ure. Pobudo za razstavo je dal odsek ljubiteljev vzhodnih sredstev pokrajinskega vodstva železnice in ustanova za turizem.

Skodelica kave: od danes 140 lir

Na sestanku, ki je bil v petek zvečer v prostorih združenja trgovcev iz tržaške pokrajine, so se upravitelji kavarn, barov in javnih lokalov dogovorili, da bodo z današnjim dnem povišali ceno skodelice kave ob točlini mizi na 140 lir. Čeprav so bili nekateri upravitelji mnenja, da bi kazalo povišati ceno postopoma, to se pravi najprej na 130 lir in enkrat okrog novega leta na 140 lir, je večina izglasovala sklep o takojšnji podražitvi za 20 lir. Hkrati s tem so sprejeli tudi nov cenik za druge tradicionalne storitve: skodelica dekafeinirane kave bo od danes dalje stala 170 lir, mleko z dodatkom kave 180 lir, bela kava 220 lir, kamilica 180 lir, mala čokolada 140 in velika čokolada 220 lir. Pri mizi bodo seveda vse storitve ustrezno dražje.

Gen. Salvatore Coniglio uradno prevzel posle

Včeraj je general Salvatore Coniglio uradno prevzel poveljstvo tržaškega področja. Na slovesnosti, ki so ji prisostvovali številni predstavniki občin, med katerimi so bili generalni vladni komisar Di-

Včeraj - danes

ri Rustia, 92-letna Orsola Marsich vd. Fermo.

OKLICI: Francesco Russo in Nella Triolo, uradnik Massimo Lenaz in uradnica Lorenda Pex, uradnik Fabio Giberna in uradnica Manuela Tagliapietra, uradnik dr. Mario Gladioli in gospodinja Attilia Rocco, delavec Filip Tarabokija in uradnica Viviana Stefanutti, šofer Maria Craievich in trg. pomočnica Rita Sacca, uradnik Giancarlo Scibetta in uradnica Laura Konda, šofer Mario Suman in trg. pomočnica Daniela Corso, uradnik Eugenio Covi in trg. pomočnica Lucilla Pagnini, davčni svetovalec dr. Paolo Venturini in babica Gabriela Sinovich, natakari Bruno Mondo in bolničarka Carla Davanzo, pomorščak Gianfranco Gherdevich in uradnica Rosa Padoano, uradnik Attilio Colautti in učiteljica Luisa Pitacco, uradnik Milan Lipic in učiteljica Vanda Maria Bak, uradnik Bruno Candusso in gospodinja Assunta Ariegiano, psiholog Boris Grubisica in študentka Eliana Giurato, geometer Claudio Gabrieli in dr. vrtnarica Adriana Luigia Scatigna, univerz. študent Franco Sferco in uradnica Gioia Mallini, elektrovarilec Giovanni Leonardi in trg. pomočnica Nadia Bolsi, optik Claudio Allegretto in uradnica Franca Chicco,

UL. MAZZINI-51/TS
TEL. 733.561

V TOREK «OSTRŽKOVE DOGODIVŠČINE»

SINOČI V ROSSETTIJU

Bertolt Brecht z Milvo in Carrarom

Komaj dobra tretjina parterja gledališča Rossetti je bila sinoči zasedena za prvi nastop Milve in Tina Carrara od Piccola teatra iz Milana z izborom iz Brechtovih del z naslovom »Jaz Bertolt Brecht št. 2« v režiji Giorgio Strehlerja.

Umetnika sta se zelo potrudila in zelo prepričljivo podajala besede bodisi z recitiranjem, bodisi s petjem (Milva), vendar je taka koncertna oblika podajanja zahtevala od občinstva še večjo zbranost in še globljo miselno prisotnost, da je lahko s pridom sledilo pisateljevim didaktičnim naukom in njegovemu hermetizmu.

Vsekakor je bila predstava na visoki intelektualni ravni in res škoda, da Trst ne premore za tako zahtevnejšo umetnost več gledalcev. Toda ti, ki so prišli, so lahko zapuščali gledališče zadovoljni. Tudi z aplavzi niso štedili. Od danes ponovite.

● V četrtek, 21. t.m., bo ob 18.30 v avli Venezan tržaške univerze prof. Ignazio Delogo predaval o temi »Fabio Neruda, pesnik svobode«.

Važno obvestilo za male operaterje

Slovensko gospodarsko združenje poziva vse male operaterje, obrtnike, gostince in male trgovce, ki niso še nikoli izpolnili prijave IVA, bodisi ker niso presegli petih milijonov prometa, ali pa ker so šele letos začeli z dejavnostjo, naj se nujno zgledajo v uradih Združenja v Ul. Ciccone, 8/b ob 8.00 do 17.00 ure vsak dan, razen sobote. Sestavitvi je namreč treba čimprej prošnjo za dodelitev številke IVA - partita IVA in za vsa potrebna pojasnila o tem režimu. Opozorjamo vse operaterje, da so dolžni imeti številko IVA tudi tisti, ki so tega davka oproščeni, ker ne presegajo dveh milijonov lir letnega prometa.

Opozorilo KZ vinogradnikom

Kmečka zveza opozarja svoje člane - vinogradnike, da je treba prijaviti pridelek vina. Kdor ne bi izpolnil in oddal prijave, ne more dobiti dovoljenja za prodajo ali za točenje v osmici. Po zakonu so predvidene stroge kazni za tiste, ki bi vina ne prijavili (od sto tisoč do milijona lir globe). Prijave je treba napisati na posebnih obrazcih. Rok za njihovo oddajo zapade nepreklicno 29. novembra. Prijave lahko izpolnjujejo v uradih okoliških občin, za tržaško občino pa v uradih Kmečke zveze, kjer so tudi na razpolago prijavnice, ki jih bomo članom izpolnjevali do 27. novembra in jih oddajali na pristojni urad.

PD «F. VENTURINI»

OF DOMJA

priredi koncert rudarskega pevkega zbora

«LOŠKI GLAS»

iz Lok pri Zagorju ob Savi.

Nastopila bosta tudi znana pevec, solista ljubljanske Opere tenorist Rudolf Franc in basist Lado Korosec.

Koncert bo danes, 16. nov., ob 18. uri v prostorih osnovne šole pri Domju.

Vabljeni

Danes, 16. novembra, ob 17. uri v FINZGARJEVEM DOMU na OPČINAH

ob svoji 5. obletnici obstoja bo igral

ansambel «GALEBI»
Gost večera bo ANSAMBL «TAIMS».

Prisrčno vabljeni!

DVE POMEBNI RAZSTAVI V NAŠEM MESTU

V palači Costanzi A. Steiner v muzeju Revoltella Bolaffio

Od večeraj imamo v našem mestu dve posebni, pomembnejši razstavi, eno v galeriji palače Costanzi, drugo v prostorih mestnega muzeja Revoltella.

V palači Costanzi bodo do 8. decembra na ogled številna dela, ki prikazujejo dejavnost in politično zavzetost grafika, javnega delavca in borca Alberta Steinerja, ki je umrl pred približno polstotim letom in je v razmeroma kratki življenjski dobi 60 let veliko ustvaril, pa čeprav mu v fašistični dobi ni bilo življenje, posebno zaradi njegovih naprednih idej, lahko: zato ga srečamo med prvimi v oboroženem spopadu s fašizmom po razpadu italijanske vojske leta 1943 in v zavzeti dejavnosti ves čas po vojni kot umetnika, grafika, ilustratorja naprednega tiska, prvenstveno komunističnega. Razstava zasluži vso pozornost in se bomo k njej povrnil. V mestnem muzeju Revoltella so sinoči odprli razstavo del umetnika Vittoria Bolaffia, ki so bila do pred nedavnim razstavljena v Attemsovi palači v Gorici, torej v mestu, kjer se je Bolaffio rodil 1883. leta. Znan

umetnik pa je, tako mlad, star komaj 48 let, umrl v našem mestu. Tudi ta razstava zasluži večjo pozornost in se bomo k njej vrnili. Ob odprtju razstave bomo dodali še to, da je razstavo organizirala tržaška občina ob sodelovanju gorikazveze grafika, javnega delavca in borca Alberta Steinerja, ki je umrl pred približno polstotim letom in je v razmeroma kratki življenjski dobi 60 let veliko ustvaril, pa čeprav mu v fašistični dobi ni bilo življenje, posebno zaradi njegovih naprednih idej, lahko: zato ga srečamo med prvimi v oboroženem spopadu s fašizmom po razpadu italijanske vojske leta 1943 in v zavzeti dejavnosti ves čas po vojni kot umetnika, grafika, ilustratorja naprednega tiska, prvenstveno komunističnega. Razstava zasluži vso pozornost in se bomo k njej povrnil. V mestnem muzeju Revoltella so sinoči odprli razstavo del umetnika Vittoria Bolaffia, ki so bila do pred nedavnim razstavljena v Attemsovi palači v Gorici, torej v mestu, kjer se je Bolaffio rodil 1883. leta. Znan

Nov uspeh dijakov znanstvenega liceja

V prostorih palače Strozzi v Firencah so sinoči odprli razstavo risb in drugih figurativnih del, s katerimi so se dijaki višjih srednjih šol iz vse Italije in iz tujine odzvali vabilu na sodelovanje na natečaju INA-Touring z nazivom »XIV. mednarodna študentska nagrada za slikarstvo«. Posebna žirija, ki je pregledala pripelele elaborate, je izbrala za razstavo tudi izdelke dijakov in dijakinj Marije Gracie Andlovic, Edija Krausa, Jasne Merku, Vladimirja Merica, Ester Pregarc in Erike Škerlj s slovenskega znanstvenega liceja »F. Prešeren« 6. decembra. Razstava bo odprta do 6. decembra.

V POZNIH VEČERNIH URAH

Napad na Ciprčana

Sinoči so z rešilnim avtom Rdečega križa prepeleli v tržaško bolnišnico 29-letnega Ciprčana Andreasa Dimitrisa, ki se bo moral zaradi zlo ma lopatic zdraviti na ortopedskem oddelku mesec dni.

Ranjenec je v zelo slabi angleščini povedal, da sta ga malo prej v bližini železniške postaje napadla neznan mladenič in ves ukradla drugi list, denarnico in ves denar. Drugačnja je verzija, ki jo so podali bolničarji Rdečega križa, ki jih je neki mestni redar poklical v Staro istrsko cesto, kjer je našel Dimitrisa.

MLADINSKI KROZEK DOLINA

priredi danes, 16. novembra, ob 18. uri v društvenih prostorih

«MARTINOVANJE 75»

V kulturnem sporedu bo nastopil moški pevski zbor »Valentin Vodnik«. Sledi nagrajevanje vinogradnikov, ki so razstavili letosnje vino, nato prosta zabava z domačim triom.

BIVŠI AKTIVISTI OF TRŽAŠKEGA OZEMLJA

priredijo danes, 16. novembra, ob 17.30, v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu

PROSLAVO 30. OBLETNICE ZMAGE NAD FAŠIZMOM

Na sporedu govor ter kulturni program, ki ga bodo izvajali člani Stalnega slovenskega gledališča in pevski zbor V. Vodnik iz Doline.

Vljudno vabimo bivše aktiviste, da se proslave gotovc udeležijo

SKUPINA BIVŠIH AKTIVISTOV

Gledališča

Stalno slovensko gledališče gostuje v torkel, 18. t.m., ob 20. uri v Koprju; v sredo, 19. t.m., ob 20. uri v Piranu in v petek, 21. t.m., ob 20. uri v Ajdovščini z dramo A. Leskoveca »Dva bregova«.

Slovensko amatersko gledališče gostuje s predstavo Daria Foja »Markofa« danes, 16. novembra, ob 17. uri v Oslu.

POLITEAMA ROSSETTI

Teatro Stabile - Danes ob 16.00: »Jaz, Bertolt Brecht št. 2«. »Piccolo Teatro« iz Milana. Režiser Strehler. Vstopnina: sedeži A 4.000, B 3.500, prva galerija 2.500, druga galerija 1.500 lir. Abonenti: (prvi dve predstavi 30 odst. popusta) sedeži A 2.800, B 2.450, prva galerija 1.750, druga galerija 1.050 lir. Dijaki 1.200 lir. Prihodnja predstava v torkel ob 20.30. Rezervacije in prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protii (tel. 36-372 in 38-547).

AVDITORIJ

Teatro Stabile - Danes ob 16.00 »Sior Toderò Brontoloni« C. Goldoni. Rezervacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protii (tel. 36-372 in 38-547).

VERDI

Verdijev »Othello« bodo ponovili v torkel ob 20. uri (reda B/A), v petek ob 20. uri (reda C/B), v nedeljo ob 16. uri (red D) in v sredo, 26. t.m., ob 20. uri (red E). V pripravi je Rossinijeva opera »Sevilijski brivci«, katere premiera bo v četrtek, 20. novembra, za red A. Od jutri dalje bodo pri gledališki blagajni na razpolago vstopnice za premiero.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST

Maurice Hennequin
Georges Duval

ANATOLOV DVOJNIK

(Komedija v treh dejanjih)

Jezikovna in odrska priredba Janez Negro
Scena inzh. arh. Sveta Jovanović
Kostumi Alenka Bartolova
Glasba Aleksander Vodopivec
in Urban Kodar
Režija Adrijan Rustja

DANES, 16. novembra, ob 17.30 v župniški dvorani v BAZOVICIL

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST

Kulturni dom

GOSTOVANJE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA IZ NOVE GORICE

OSTRŽKOVE DOGODIVŠČINE

Prevedel Ervin Fritz
Scena Demetrij Cuj
Kostumi Milena Kunar
Glasb. oprema France Lampret
Koreografija Janez Mejač
Režija Emil Aberšek

V torkel, 18. novembra, ob 15.30

Rezervacija vstopnic jutri in v torkel ob 10.30 do 12.30, prodaja v torkel eno uro pred začetkom predstave pri blagajni Kulturnega doma, tel. 734-265.

Kino

La Cappella Underground 19.00-21.45 «Il rompicuori».

Ariston 10.00-11.30 »Magia d'estate«.

Walt Disney.

Ariston 15.30 serija madžarskih filmov: »Via dei Pompieri 25«. Barvni film. Preveden mladini pod 14. letom.

Grattacielo 14.30 »Il giorno più lungo di Scotland Yard«. Rod Steiger, Lee Remick, Richard Johnson. Barvni film.

Fenice 10.00-11.30 »Il richiamo della foresta«. Igra Charlton Heston.

Fenice 14.30 »L'incorreggibile«. Jean Paul Belmondo. Barvni film.

Excelsior 10.00-11.30 »Eroi del circo«. Stanlio in Olio.

Excelsior 15.00, 17.15, 19.45, 22.15 »Di che segno sei?«. P. Villaggio, M. Melato, A. Celentano, R. Pozzetto, G. Ralli, A. Sordi. Preveden mladini pod 14. letom.

Nazionale 16.00 »L'isola sul tetto del mondo«. Disneyev film v barvah.

Eden 15.00 »Amici miei«. Ugo Tognazzi, Gastone Moschin, Philippe Noiret. Barvni film.

Ritz 14.30 »Il giustiziere sfida la città«. Tomas Milian, Joseph Copen. Barvni film. Preveden mladini pod 14. letom.

NA PETKOVI SEJI ZGONIŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Zadovoljstvo zaradi miroljubne rešitve vprašanja mej med Italijo in Jugoslavijo

Sprejet osnutek zdravstvenega konzorcija - Zakaj tržaška občina ni poslala osnutka v slovenščini?

V začetku petkove seje zgoniškega občinskega sveta je župan J. Guštin izrazil svoje zadovoljstvo, da se pozitivno in smotno rešuje vprašanje meje med italijansko in jugoslovansko vlado, kar potrjuje podpis pogodbe in skupno reševanje socialnih, pravnih in gospodarskih vprašanj. Miroljubno diplomatsko reševanje tako delikatnih vprašanj med dvema državama z različno družbeno - politično ureditvijo predstavlja nedvomno važno zgodovinsko etapo in slovenska narodnostna skupnost v Italiji sedaj upravičeno pričakuje temeljitejšo globalno zaščito svojih pravic.

Sledila je glavna točka dnevnega reda — proučitev posameznih členov statuta pokrajinskega zdravstvenega konzorcija, ki se je po temeljiti diskusiji zaključila s soglasnim sprejetjem besedila predloženega osnutka. Statut zdravstvenega konzorcija je razčlenil in orisal podžupan B. Simoneta, ki je obžaloval (kot tudi župan in načelnika svetovalske večine in manjšine) dejstvo, da tržaška občina ni izpolnila svoje obljube in ni dostavila slovenskega prevoda statuta, zaradi česar je diskusija, potekala na podlagi italijanskega izvirnika. Odbornik je podaril, da je prav okoliško prebivalstvo to tisto, ki se bo ob ustanovitvi tega konzorcija najbolj okoristilo, tako zaradi lažje dostopnejših zdravstvenih centrov, predvsem pa zaradi polnopravnih zdravstvenih uslug, saj si poleg terapevtskega zdravljenja konzorcij zastavlja nalogo preventivne zaščite in cele vrste koristnih služb. Najtežjeje diskusijo je izrazil član 6, ki je sicer najkrajši, vendar se neposredno tiče slovenskega življa, ker obravnava pravzaprav priznavanje rabo slovensčine na vseh ravneh konzorcija. Statut trenutno v celoti ne jamči zaščite pravic slovenske manjšine, zato moramo biti budni in izvajati vse potrebne pritisk, da bo organski notranji pravilnik v celoti dopolnil to pomankljivost. V diskusijo so posegli številni svetovalci, med katerimi je odbornik M. Budin po eni strani podčrtal pomembnost te pridobitve predvsem z ozirom na socialno tolačenje zdravstvene službe, po drugi strani pa je izrazil pomisleke zaradi nevarnosti sklepanja konvencij z zasebnimi zdravstvenimi ustanovami. V. Rebuta se je še posebej dotaknil vprašanja finančnih prejemkov osebja, ker so po statusu sicer zajamčene sedanje plače zdravstvenega osebja, vendar obstaja bojazen, da jih ne bi prekomerno enapilnili navzgor. Na pripombo S. Budina, da bi se člen 2 statuta moral vsebovati tudi slovenski naziv zdravstvenega konzorcija, je S. Orel še dodal, da včasih navidezno popuščam pri podobnih načelnih vprašanjih, vendar je to le dokaz naše dobre volje in prispevek k ustvarjanju novih prepotrebniših uslug za celovito prebivalstvo.

Zatem je odbornik za zdravstvo B. Simoneta poročal o srečanjih z odborniki sosednje republike in nabrežinske občine in o pobudah, da bi takoj uvedli dve nujni zdravstveni službi: po zakonu št. 405 bi zaprosili za ustanovitev družinskih svetovalnic, s skupino zdravnikov pediatrične bolnice pa bi podpisali konvencijo za redno specializirano sodelovanje na področju šolske medicine. Čeprav je takojšnja uvedba omenjenih služb nujno potrebna, po ima odbor določene pomisleke, ker sta tudi ti dve obliki zdravstvene oskrbe zapopadeni tudi v statusu pokrajinskega zdravstvenega konzorcija, torej bi ustvarjali nekaj dvoj-

nik. Vendar v primeru, da bi se uresničile ali boljše začetke delovanja zdravstvenega konzorcija preveč zavlekla (kriza tržaške občine le še postruže položaj), bo uprava proučila možnost, da bi si zagotovila takoj vsaj nekatere uslug, čeprav bo to terjalo nove izdatke. Po zaključku občinskega sveta (zaradi pozne ure bodo druge točke dnevnega reda obravnavali predvidoma že prihodnji teden) so se svetovalci zadržali na sestanku po svetovalnega značaja in v konstruktivni debati izrazili svoja stališča glede kriterijev porazdelitve občinskega prispevka športnemu in prosvetnim društvom. —bs—

OBČNI ZBOR ZDRUŽENJA STARŠEV REPENTABRSKE OBČINE

Zavzeta diskusija in predlogi za rešitev važnih vprašanj šole

Občnega zbora sta se udeležila tudi župan in odbornica za šolstvo - Organizirali bodo javno diskusijo o celodnevni šoli

Združenje staršev iz repentabske občine je imelo v soboto, 8. t.m., svoj občni zbor, katerega so se udeležili, poleg staršev osnovnošolskih otrok, tudi župan dr. Pavel Colja, odbornica za šolstvo Sonja Baiss ter predsednik prosvetnega društva «Kraški dom». Glavna točka občnega zbora, ki je bil v sejni dvorani občinskega sveta, so bile volitve novega odbora, razpravljali pa so tudi o drugih važnih vprašanjih.

Poročilo o delovanju združenja je podala tajnica Danila Zenič, ki je poudarila, naj bo združenje še naprej vezni člen med šolo, izvoljenimi šolskimi organi ter družinami. Sledile so volitve novega odbora. Ker so bili potrjeni vsi dosednji predstavniki razredov, so izvolili na novo le predstavnik 1. razreda (Romano Škerk in Božica Križman). Za predsednico je bila izvoljena Božica Križman.

Po volitvah se je razvila dolga diskusija o celodnevni šoli. Sonja Baiss je predlagala, naj bi začeli resno razmišljati o tem vprašanju, sklenili pa so, naj prosvetno društvo s sodelovanjem združenja staršev in občinske uprave organizira predavanja in javne debate o šolstvu vprašanj ter posvetovanja s šolskimi javnimi upravitelji in občninah, kjer celodnevna šola že deluje. Dvo uvedbe celodnevne šole pa je treba izpolniti popoldanski pouk. Po raznih predlogih in preučitvi realnih možnosti, so se vsi starši strinjali, da bi bilo najbolj nujno poskrbeti

za telesno vzgojo, oziroma korektivno telovadbo. (Izvedli smo, da bo to za skrbel prof. Franko Drasici). Župan je tudi objubil, da bo občina dala prispevek za plavalni tečaj. Kdaj in kje pa naj bi tak tečaj organizirali, se bodo še dogovorili. Občnega zbora in diskusije se je udeležil tudi Egon Škerk, predstavnik staršev osnovnošolskih otrok iz repentabske občine v openskem didaktičnem krogu. Na kratko je orisal delovanje ter dosedanje izkušnje tega organa. Škerkova udeležba na občnem zboru in zavzeta diskusija sta pokazali kako strasti vedno bolj čutijo vprašanja šole in vzgoje otrok ter hodojo biti aktivni, soodgovoren dejavnik v življenju šole.

Dismo uredništva

ČUDNA GOSTOLJUBNOST

V torek, 4. novembra, nas je skupina Nabrežincev (13 oseb) šla na izlet čez mejo v Rožno dolino. Proti večeru smo se ustavili v gostišču «Pri Rezki». Ustedi smo se k mizi in čakali natakarja, ki ga dolgo ni bilo, da bi nam postregel. Bili smo že nestrpni. Končno se je prikazal in nas polagoma stregel. Pri delu mu je pomagal tudi gospo-

dar ali upravnik. Govorili smo vsi slovensko, njega samega nagovarjali tudi v slovenščini, on pa se je kar naprej šil s svojo italijansko. Temu smo se zelo čudili in je zili hkrati. Zakaj se je šil s svojimi slovenskimi? Morda zato, ker sta tedaj vstopila v jedilnico dva Italijana, naročila pol litra vina in 4 kozarce in ga je bilo stram z nami govoriti slovensko!

Mi smo precej pojedli in popili ter plačali. Italijani pa mu za tisto vino niso dali dosti dobica! Kot vsaka slovenska družba, smo tudi mi hoteli po kozarčku vina nekaj po naše zapeti, a kazalo je, da ga tudi to moti in nam je slovensko petje prepovedal. V istem lokalu smo še večkrat slišali petje in italijanske.

Zares čudna gostoljubnost! Slovenci v Italiji lahko kjerkoli slovensko zapojejo, ko pa pridemo v neko «gostilnico» matične države, nam to nekdo prepove. Ali je to mogoče?

Sledi podpis

Družine padlih v NOB Gročana — Pesek se prav pristočno zahvaljuje vsem, ki so v tako velikem številu lepo počastili spomin naših padlih.

Za spomenik padlim v NOB v Gročani so darovali: Mirjam Gregori 20.000 lir, N.N. Štrajn (Dolina) 5.000 lir in Edvard Grgič (Bazovica) 3.000 lir.

Nameste venca daruje mladina iz Prebenega 2.000 lir za spomenik padlim v NOB v Gročani.

Nameste cvetja na grob Antonije Gojca iz Gropade daruje družina Milčič Gornik 3.000 lir za šolo K. D. Kajuh.

V spomin svojega očeta Alojza Škerka daruje hčerka Gabriella pod. Ferfolja 10.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Colja s Proseka daruje 2.500 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V spomin mame Angele daruje Romana Štok 3.000 lir za SD Polet, 2.000 lir za center za rakasta obolenja in 5.000 lir za poimenovanje šole v Trebach.

sklad za poimenovanje šole po Francu Venturinu v Boljuncu so darovali: učiteljica Vesna Tul 10 tisoč lir, Vilma Rosso 10.000, Ljuba Smotlak 10.000, Karmen Kalin 10 tisoč, Ljuzka Umari 10.000, ravnatelj Stanislav Škrinjar 10.000, župnik Marij Gerdol 10.000, Laura Kofol 5.000, Neva Stefančič 5.000, Magda Maver 5.000 in Vanda Grdina 5.000 lir.

Ob 35. obletnici smrti drugega brata Edvarda Rustje darujeta družini Rustja in Polduzzi 10.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina Antonia Lavrenčiča ob prvi obletnici njegove smrti darujejo njegovi 20.000 lir Dijski matici.

Nameste cvetja na grob Angele Štok daruje Julka Cortese 3.000 lir za popravilo Ljudskega doma v Trebach.

Nameste cvetja na grob Viktorije De Lorenzi darujejo Ciana in Angel Tence 5.000 lir in Eda Indri 3.000 lir za SD Vesna.

V spomin pok. Viktorije De Lorenzi darujeta Karolina in Franca Sedmak 5.000 lir za pevski zbor «Vesna» in 5.000 lir za PD «Vesna».

Milka in Danilo Simoneta darujeta 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin Emila Kalca darujeta Sandro in Bruno Kalca 6.000 lir za SD Primorje.

V počastitev spomina pok. Josipa Bizjaka darujeta Milka in Zofija Pečar 5.000 lir za PD «S. Škamperle».

V počastitev spomina Milči Origi - Hribar daruje prijateljica Josipina Malalan 5.000 lir za PD Tabin.

Nameste cvetja na grob pok. Karla Čoka daruje Pepi Samec (Lakotiče št. 364) 5.000 lir za PD «F. Venturini».

Podjetje STEP daruje 10.000 lir za PD «F. Venturini».

ZA POSTAVITEV SPOMENIKA PADLIM V NOV V BRISKIH V spomin na pok. Angelo Štok daruje družina Josip Guštin 10.000 lir.

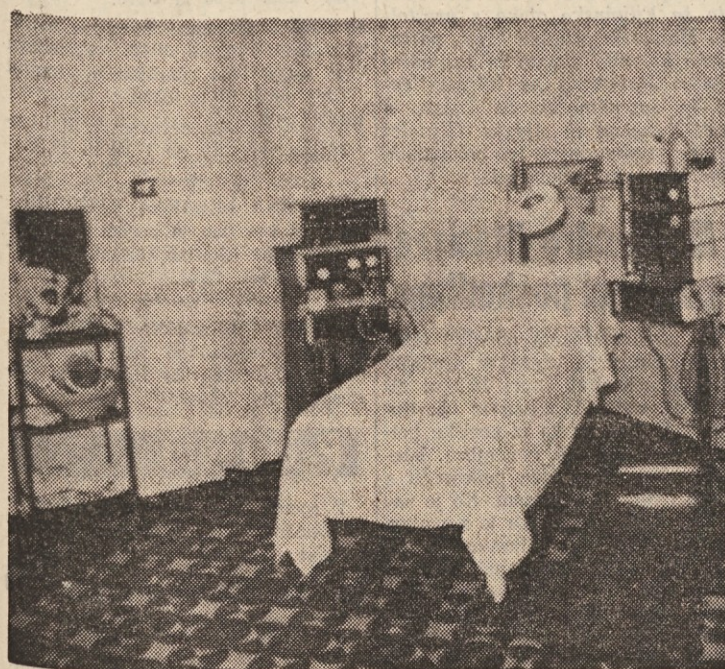
Ob izidu knjige

SLOVENC V ITALIJI PO DRUGI SVETOVNI VOJNI

doslej najboljšejnega in najtemeljitejšega dela o tej problematiki, vabi Založništvo tržaškega tiska na predstavitev, ki bo V BARU KULTURNEGA DOMA V TRSTU V SREDO, 19. NOVEMBRA, OB 11.30.

Pri predstavitvi bodo sodelovali uredniki knjige Janko Jeri, Gorazd Kušej, Vladimir Klemenčič, Svetozar Polič in avtorji iz zamejstva, ki so v njej zastopani s svojimi prispevki Karel Šiško, Boris Race, Aleš Lokar, Drago Štoka, Lucijan Volk in predstavniki Cankarjeve založbe, za ložbe Lipa in Založništva tržaškega tiska, ki so knjigo skupno izdali.

Kozmetični salon v Boljuncu

V Boljuncu štev. 378 so sinoči odprli nov obrat: gre pravzaprav za salon za kozmetiko. Lastnica salona, Ružica Stefančič iz Mačkoli nam je razljubila, da se je odločila za tovrsten obrat v Boljuncu prav zato, ker je tu nekako središče za ves Breg. Kozmetični salon služi za vsakršne masaje, za čiščenje obraza, manikuro, pedikuro, za bio-savno itd.

Odprti nov, ga obrata je prislo-

stovalo lepo število ne le Boljuncanov, temveč tudi veliko ljudi iz vsega Brega. Posebno veliko je bilo žensk, ki so z zanimanjem sledile besedam Stefančičeve, ki jim je obrazložila čemu služi salon.

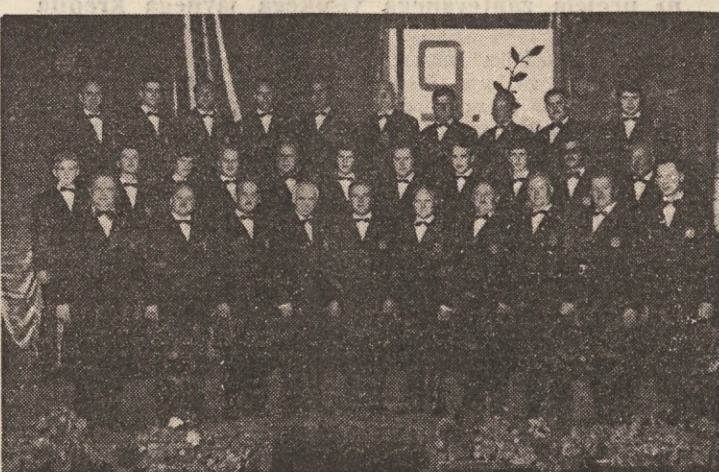
Novi kozmetični salon je razdeljen na dva dela. V prvem je prodajalna raznih parfumov in kozmetike, v drugem pa je kozmetični salon (na sliki).

M. M.

V ŠOLSKI TELOVADNICI PRI DOMJU

Danes ob 18. uri koncert moškega zbora Loški glas

Kot izredna gosta bosta nastopila tenorist Rudolf Franc in basist Ladko Korošec

Prosvetno društvo «Fran Venturini» ob Domja se po skromnih prijemih v prejšnjih letih čedalje krepkeje loteva svojega prosvetnega poslanstva. V društvo je pristopilo nekaj mladih članov, ki so celotnemu delu dali novega zagona in pestrosti.

Društvo deluje sicer v zelo težkih razmerah, saj nima lastnih prostorov, pa tudi finančne težave so zelo velike. Ker pa so Domjo, Lakošec in Krmenka praktično že industrijsko predmestje, je delovanje te skupine še toliko bolj hvalevredno in vredno podpore. Gonilna sila društva je pevski zbor, ki se s svojo aktivnostjo čedalje bolj uveljavlja v Bregu, pa tudi drugod. Na podlagi izkušenj drugih brežanskih društev so tudi «venturini» pričeli navezovati stike z društvi v matični domovini in so na tem področju zelo delavni. Dobre stike imajo namreč z zbori iz Dvorov nad Izolo, Smartnega pri Litiji in sedaj še z rudarskim zborom «Loški glas» iz Lok pri Zagorju ob Savi. S temi skupinami si redno izmenjujejo gostovanja, kar je izredno pozitivno za spoznavanje drugačnega dela in načina življenja, obenem pa olajša rutinsko delo doma in ustvarja nova prijateljstva. Moški zbor «Loški glas» (na sliki) bo prvič nastopil pri Domju. Imel bo samostojen koncert v šolski telovadnici, izvajal bo slovenske narodne in umetne pesmi ter seveda znane partizanske.

Kot izredna gosta večera bosta nastopila znan solista ljubljanske opere: tenorist Rudolf Franc in basist Ladko Korošec. Rudolfa Francja tržaško občinstvo že dobro pozna, saj je nekaj let poučujoč zbor F. Venturini, nastopil pa je tudi v vlogi Pikove dame, s katero je ljubljanska Opera že nastopila v Trstu. Ladko Korošec pa je svetovno znani basist, zlasti znan po svojih izrednih interpretacijah Sancha Panse v operi Don Kihot. Nastopal je domala v vseh važnejših operah po svetu. Priliko smo ga že imeli slišati tudi v Kulturnem domu v Trstu.

Ganjeni ob toklih darovih in čestitkah ob najinih zlati poroki se prav pristočno zahvaljujeva vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.

PRETRESLJIVA UGOTOVITEV Z OKROGLE MIZE V MLADINSKEM KROŽKU

Med tržaškimi uživalci mamil je žal mnogo slovenske mladine

O vprašanih mamil so govorili Vojmir Tavčar, dr. Martina Žmuc, dr. Hektor Jogan in don Mario Vatta

Odziv na okroglo mizo o mamilih, ki jo je v petek priredil tržaški Mladinski krožek, je bil množičen in nad pričakovanji. Dejstvo, da se je prav ob taki pobudi zbralo veliko mladih, je zelo zadovoljivo, saj pomeni temeljito poznanje vprašanja mamil običuten korak za pravičen odnos do te, danes splošne, družbene nevarnosti.

Okroglo mizo bi lahko razdelili na pet delov, od katerih je bil zadnji posvečen razpravi. Pred tem so o mamilih iz različnih zornih kotov in z različnimi izkušnjami s tega področja spregovorili članikar Vojmir Tavčar, psihater dr. Martina Žmuc, psihoanalitik dr. Hektor Jogan ter duhovnik don Mario Vatta.

Vojmir Tavčar je v nekaj potezih označil prodor mamil na italijanski in tržaški trg. O narkomanih in razpečevalih je spregovoril nekako iz novinarskega stališča, saj je opozoril na razne primere (letos je zaradi mamil umrlo nad 30 mladih), ki so v zadnjih mesecih pretresli italijansko javnost. Podrobneje je analiziral tržaški položaj, zaključil pa je s kritično oceno ozadja novega zakona o mamilih.

Dr. Martina Žmuc, ki je voditeljica psihiatričnega oddelka za mladenke v kliničnem centru v Ljubljani, je živo prikazala vse specifične značilnosti in učinke posameznih mamil, ki jih najenostavneje označimo kot sredstva, ki spreminjajo duševno stanje človeka. Nato je ljubljanska izvedenka orisala položaj narkomanstva v Sloveniji in v Jugoslaviji ter je navedla konkretne primere zdravljenja.

Dr. Hektor Jogan je posvetil svoj poseben razčlenjevanja odnosa med človekom in mamilom. Govoril je o dinamični psihologiji ter je podal nekaj interpretacij tega, kako se človek, ki sicer teži k sreči, približa sredstvu, ki ga največkrat pelje v smrt. Rekel je, da gre za primer, ko človek ne išče več v okolju solčevka, temveč ko pretrga nit s tem okoljem in ko s pomočjo umetnega elementa išče samega sebe, oziroma odnosa s samim seboj. Poleg tega je obširno poglobil vprašanje vzročnega zblizanja človeka do mamil.

Zadnji poseg je imel tržaški duhovnik don Mario Vatta, ki je med ustanovitvi centra solidarnosti, ki skuša najti skupno besedo z mladi, prestopnik oziroma z mladimi, ki so zabredli v katerekoli težave.

Ganjeni ob toklih darovih in čestitkah ob najinih zlati poroki se prav pristočno zahvaljujeva vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.

Ivanka in Srečko Grgič

Don Vatta je nanizal celo vrsto preseljivih in zaskrbljujočih podatkov o tržaški stvarnosti in to ne le o mamilih, temveč o vprašanju mlade prestopništva sploh. Opozoril je na dejstvo, da je med tržaškimi uživalci mamil žal tudi precej slovenske mladine. Kot izhodišče sedanjega perečega položaja pa je označil spremembo notranjosti vseh nas in to tudi glede strahu, ki ga kaže večina, ko steče beseda o mamilih. Ta strah je namreč škodljiv, ker hočejo z njim prikrivati realna vprašanja ter daje mnogim možnost, da se z molkom oddaljijo od človeških dolžnosti.

Kot smo uvodoma dejali, je okro-

gla miza privabila veliko mladih in je bila še uspešnejša od tiste, ki je bila posvečena splavu. Po vsej verjetnosti se govor o mamilih ne bo končal tu, saj bo najbrž že prihodnjo soboto v krožku filta o tem problemu.

V dvorani SPD «Igo Gruden» v Nabrežini bo jutri, 17. novembra, ob 20. uri pisatelj BORIS PAHOR predstavil svoj najnovejši roman «ZATEMNITEV». Po predstavitvi bo pisatelj podpisoval predstavljeno knjigo. Vljudno vabljeni.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Na Koprskem pripravljajo proslave Dneva republike

Koprska knjižnica bo priredila razstavo o razvoju ljudske oblasti v Sloveniji

Na Koprskem so se začele pripravde, da bi kar najzgodnejše praznovali Dan republike, ki letos svopada s tridesetletnico osvoboditve. Osrednja akademija na obali bo 27. novembra zvečer v koprskem gledališču. S praznovanjem bodo povedali tudi več drugih pomembnih dogodkov. Tako bodo odprli v Kopru osnovno šolo s poukom v italijanski, med Slovenskim Graščicem in sosedno hrvaško republiko pa bodo izročili prometno novo asfaltirano cesto. Z 17. novembra pa bodo v Kopru svečano odprli gradbišče nove tovarne za proizvodnjo anhidrida podjetja Iplis. Gre za prvo tovarno baznih kemikalij v Sloveniji. V proslave Dneva republike se bo vključila tudi kopska študijska knjižnica, ki bo pripravila razstavo o razvoju ljudske oblasti v Sloveniji.

DIJAŠKI DOM V KOPRU BODO ZACELI GRADITI PO NOvem LETU

Na zasedanju delegatov skupščine obalne samouprave stanovanjske skupnosti so sporčili, da se bo gradnja kopskega dijaškega doma začela takoj po novem letu. Kakor je znano, bi morali dom začeti graditi že jeseni, vendar se je stvar zapletla pri finansiranju. Zdjaj so stvari v glavnem urejene s samoupravnim sporazumom, po katerem odvajajo zaposleni 0,3 odstotka od bruto osebnega dohodka v ta na-

Mali oglasi

OERABLJENE zlate predmete vseh vrst odkupujemo po najugodnejši kotaciji. Za gram računamo do 3 tisoč lir, v odvisnosti od vrste. DARWIL - Trst, Trg sv. Antona 4, prvo nadstropje.

PRIVORAZREDNI frizerski salon išče izredno kvalificirano frizerko. Telef. 764-263 od 13.30 do 15. ure.

127 "71", "73", 500L "71", 124 sport "72", 124S plin "70", 850 coupé "68, escort 1100 "72", mini "70", "72, 128 fam. "72, simca "72, 1100, 1750 "70, 500 fam. "69. Na ogled pri AUTOSALONE TRIESTE, Ul. Giulio 10.

VSA ZAVAROVANJA — nezgodno — življenjsko — požar — avto in ostala vam nudi SVAB C. - AGENCIJA GENERALI Općine, Ul. Salici 1, tel. 211-489.

«CITROEN» — mehanična delavnica Cavalli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

PAM železnina STROJI — TEHNIČNI ARTIKLI

za industrijo, kmetijstvo in za dom TRST (industrijska cone) DOM J.O. 12 - Tel. 8477

CENTER ZA OPREMO

ITALPLAST - Trg Ospedale 7
PODI — MOQUETTE — PLASTIKA — PREPROGE — PARURES — HODNIKI — ZIDNE TAPETE — ZLOZLJIVA VRATA
VSE NA ZALOGI

NOVI zastopnik
RENAULT
vam na razpolago
F.ZAGARIA

Trst, Trg Sansovino 6
tel. 725-360
SERVIS IN REZERVNI DELI
Ul. Lazzaretto Vecchio 24
tel. 62853 - 4

(Ostale prostovoljne prispevke bomo objavili prihodnjo nedeljo).

KMEČKA IN OBRTNIŠKA POSOJILNICA V NABREŽINI

Tel. 200186
■ sprejema hranilne vloge in
■ nudi posojila po ugodnih obrestnih merah
NUDI VSE BANCNE USLUGE
Urniki: 8.30 — 12.30
16.00 — 17.00
Ob sobotah zaprto

NOVO!

medex
apikomplex[®]
NAJPOPOLNEJE DOPOLNJEJE PREHRANO • UREJUJE OSNOVNE ŽIVLJENJSKE FUNKCIJE • OBNAVLAJA ORGANIZEM IN POVEČUJE NJEGOVO OBRAMBNO SPOSOBNOST
Med z dodatkom matičnega mlečka, cvetnega prahu in propolisa

Darovi in prispevki

Ob 5. obletnici smrti Marina Luce darujejo žena in sinova 10.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Ob priliki proslave 30. obletnice bivših aktivistov OFO daruje A. B. 5.000 lir za proslavo. V isti namen daruje Draga Pahor 2.500 lir.

Nameste cvetja na grob pok. brata Angela Furlana daruje stra Ivana 2.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOV v Gabrovu.

V počastitev spomina Franca Kavsa, ob 5. obletnici smrti daruje žena Anita 10.000 lir in stric Just Mersini 10.000 lir za Dijaško matico. V isti namen darujeta Marija Pipan 3.000 lir za Dijaško matico in 3.000 za Center za rakasta obolenja (M. Lovenati), teta Viktorija 3.000 lir za PD I. Cankar.

Za skupnost invalidov na Općini darujejo: Milko in Anči (Prosek 316) 5.000 lir, družina Krizmančič (Gropada 75) 10.000 lir, Dora Živic (Sv. Ivan) 5.000 lir, Anton Kalc (Gropada 64) 10.000 lir.

Ob obletnici smrti svojih staršev daruje družina Ratzenbuck 5.000 lir za distrofične na Općinah.

Ob obletnici smrti staršev in brata darujeta Vera in Rudi Vreem 6.000 lir za SPD Tabor.

Nameste cvetja na grob Angele Čuk vd. Štok daruje Justa Malalan 5.000 lir za SPD Tabor.

Dolenčevi darujejo 5.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

V počastitev spomina Milči Origi Hribar daruje družina Gorkič 10.000 lir za SD Polet in 10.000 lir za PD Tabor.

V spomin Tereze Pieri prispevajo prijatelji sina Slavka 40.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V spomin Tereze Pieri daruje Elva 5.000 lir, Ivana Majovski 2.000 lir in Marija Grilanc 3.000 lir za Kulturni dom Prosek Kontovel.

Nameste cvetja na grob Viktorije Košuta De Lorenzi daruje Dušan Košuta z družino 10.000 lir za PD Vesna.

ZA ŠD KRAS SO DAROVALI:
IZ SALEŽA: Herman Škrj 1.000 lir, Janko Škrk 2.000, Janko Kocman 1.000, Jožko Obad 3.000, Zeta Pegan 1.000, Albert Milčič 5.000, Pepi Perčič 2.000, Batistella 2.000, Josip Rebuta 2.000, Vera Auber 1.000, Ivanka Pir 5.000, Budin (št. 65) 10.000, Drago Grilanc 2.000, Giovanni Stefani 5.000, Škrk 1.000, Janko Gruden 3.500, Alojz Pir 1.000, Marija Milčič 5.000, Neva Grilanc 1.000, Pierina Grilanc 5.000, Milko Pir 5.000, Marino Stanič 5.000, Zorko Grilanc 1.000, Viktor Orel 1.000, Vesna Vodopivec 3.000, Milka Škrk 2.000, Amalija Grilanc 5.000, Zdrav-

ko Obad 3.000, Stanko Škrk 5.000, Marija Gruden 1.000, Sandro Auber 1.000, Marija Vesnaver 5.000, Elena Škrk 5.000, Pepi Milčič 5.000, Ivanka Svetlič 5.000, Danilo Frančič 5.000, Zorko Rebuta 1.000, Milan Rebuta 5.000, Stana Rebuta 3.000, Susanna Počak 1.000, Mario Purč 5.000, Darko Obad 2.000, Zvezdan Doljak 2.0

PREBIVALSTVO Z ZADOVOLJSTVOM SPREJELO SPORAZUM

Z odpiranjem novih prehodov se bo povečala propustnost meje

Velika pričakovanja od mednarodnega mejnega prehoda Štandrež-Vrtojba

Na Goriškem je prebivalstvo z zadovoljstvom sprejelo ugodnosti, ki jih italijansko - jugoslovanski sporazum prinaša obmejnemu prebivalstvu. Ena izmed glavnih značilnosti, ki jih sporazum uvaja na Goriškem, je ravno nadaljevanje odpiranja meje ter povečevanje njene propustnosti. Pri tem ne gre samo za sporazum o odprtju mednarodnega mejnega prehoda Štandrež - Vrtojba, preko katerega se bosta na goriškem mejnem sektorju neposredno povezala italijanski in jugoslovanski avtocestni sistem, ampak tudi za odprtje mejnega prehoda druge kategorije v Gabrijelovi ulici (na jugoslovanski strani Erjavčev drevored) ter izgradnjo povezovalne ceste med Goriškimi brdi ter Solkanom, ceste, ki bo speljala ob vzhodni Sabotina ter bo po eni strani obkrožila razdaljo med Brdi in Novo Gorico, dve jugoslovanska kraja, ki sta si precej narazen in za Jugoslovane se najkrajša pot čez Gorico, veliko krajša kot po Soški dolini. Z ekstraterritorialno cesto pod Sabotinom pa bo razdalja še krajša in, kar je tudi važno, potnikom ne bo treba skozi noben mejni prehod.

Z izgradnjo mednarodnega mejnega prehoda se bo tovrstni promet, ki gre sedaj preko Rdeče hiše in zaradi prenikanja cestnega podvoza pri Rdeči hiši tudi preko Sempetra, preusmeril na Štandrež, kjer bodo v kratkem času zgradili objekte za mejne storitve in kjer je predvidena tudi izgradnja avtoporta. To pomeni, da se bo tožič mednarodnega tovrstnega in tudi potniškega prometa (vsaj tistega, ki prihaja iz notranjosti države) preneslo na Štandrež in da bosta nekoliko razbremenjena Rdeča hiša in Sempeter.

Z odprtjem prehoda v Gabrijelovi ulici (prehod bo odprt samo za pešce) bosta Gorica in Nova Gorica neposredno povezani z več kot kilometrom dolгим in ravnim drevoredom. Na tem kraju so čez mejo že vozili kolesarji italijanskega «gira», polsužujejo se ga tudi za prevoz velikih tovorov.

Bliznjico med Brdi in Solkanom bo zgradila Italija, medtem ko bo most čez Sočo v Solkanu gradila Jugoslavija. S to cesto se bo sedanja razdalja zmanjšala za kakšnih 30 km ter bo nova pot med Podsobotinom in Solkanom dolga samo nekaj kilometrov.

Sporazum je bil dosežen tudi o gradnji jezta na Soči pri Solkanu. Zanj obstajata dve varianti: ali bo služil za proizvodnjo elektrike in kot zbiralni bazen za vodo, ki jo bodo rabili za namakanje južno od Gorice, ali pa bo služil samo za namakanje potrebe. Z zavezitvijo Soče pri Solkanu bi namreč pridobil veliko več vode, kot je združuje jez pri ločniščem mostu, tako da bi imeli zadostne zaloge vode za namakanje krmsnega in gradiskega polja, po katerih so že pred leti zgradili gostoto mrežo namakalnih kanalov.

Zanimiv je nadalje projekt o rečni plojnosti poti med Jadranskim in Črnim morjem, ki naj bi jo speljali po Soči, Idrijci in Ljubljani, vendar njegovih praktičnih koristi ne moremo še tako hitro pričakovati.

Jutri v Gorici seja občinskega sveta

Jutri zvečer, ob 18.30, bo spet seja občinskega sveta. Na dnevnem redu jutrišnje seje so interpelacija socialističnih svetovalcev, ki so zahtevali pojasnila o letošnjem proračunu občine ter dve resoluciji fašističnih svetovalcev o uboju fašističnega mladincev in Rimu in o sporazumu med Italijo in Jugoslavijo o ureditvi meja. Logično je, da fašistična resolucija nasprotuje sporazumu in da bo ostala zato v občinskem svetu v manjšini, bo pa dala povod za široko diskusijo o tem vprašanju.

Na dnevnem redu so tudi nekateri predlogi sklepov o variantah regulacijskega načrta, odstop odv. Gianluigija Devetaka z mesta v upravnem odboru mestne glasbene šole in njegova zamenjava, odobritev obratna občinske lekarne za leto 1974. Poleg tega imajo svetovalci na dnevnem redu še 25 točk iz prejšnjih sej, že od letošnjega 10. oktobra.

Jutri občni zbor Sindikata slovenskih šolnikov v Gorici

Na sestanku odbora Sindikata slovenskih šolnikov v petek v Gorici so razpravljali o obnem zboru, ki bo jutri, v ponedeljek ob 16.30 v risalnici učiteljskega. Sestavili so dnevni red, ki bo obsegal poročila predsednika, tajnika in blagajnika ter volitve novega odbora. Sedanji odbor bo predložil svojo listo.

Odborniki so nato povabili šolnike, zlasti suplenke, ki so bili namenečeni letos, naj se vpišejo v Sindikat slovenskih šolnikov ter na takšen način podprejo njegovo prizadevanja za ureditev vprašanja slovenskih šolnikov. Z vpisom bodo suplenki namreč pridobili volilno pravico ter bodo lahko že jutri aktivno sodelovali na obnem zboru.

Predsednik sindikata ravnatelj Albin Sirk je nato poročal o poteku seje delne komisije v Trstu, na kateri je delni šolski skrbnik Artoletti v razpravi o zahtevi po odprtju četrtega razreda poudaril svoje posredovanje, da se razred odpre. Na seji komisije so dosti govorili

tudi o učbenikih, ki manjkajo na nekaterih šolah, ter je bila ustanovljena komisija, da bi pregledala tekste za tiskanje novih.

V Tržiču splavili 254.000-tonski tanker

V ladjedelnici «Italcantieri» v Tržiču so včeraj splavili 254.000-tonsko petrolejsko ladjo «Agip Campania», prvo v seriji štirih enakih enot v gradnji za družbo Snam iz Milana. Ladjo je šest vlačilcev odvelo k glavnemu pomolu, kjer jo bodo v prihodnjih mesecih dogradili. Gre za orjaški tanker, ki meri 349 m v dolžino in 52 m v širino; skladišni prostor je razdeljen na 18 cistern s skupno prostornostjo 312.000 kubnih metrov. Ladjo bo upravljala posadka 44 moških. Pogojen je bil dizlov motor vrste 1060.10 z močjo 38.600 KM, izdelan v Tovarni

velikih motorjev pri Boljuncu. Pri polni obtežitvi bo ladja plula s hitrostjo 16,4 vozla. V ladjedelnici bodo že jutri začeli graditi drugo enako tankersko enoto.

● V torek, 18. t.m., ob 20. uri se bo pričel na sedežu krožka železničarjev na glavnem kolodvoru tečaj esperanta. Tečaj bo obsegal devet lekcij, ki si bodo sledile dvakrat tedensko. Zainteresirani se lahko še vedno vpišejo v ta tečaj.

V sredo seja šolskega odbora

Delovni šolski odbor obvešča člane šolskega odbora, da bo v sredo, 19. t.m., ob 20. uri, sestanke, ki bo v prostorih SKGZ v Ul. Malta 2. Na seji bodo razpravljali o uradni ustanovitvi šolskega odbora ter o raznih šolskih vprašanjih.

OBČNI ZBOR PD «JEZERO» IZ DOBERDOB

Pomembnost društvenega delovanja pri utrjevanju narodne zavesti

Letos poteka trideset let, odkar so v vasi ustanovili prosvetno društvo - Zbor so pozdravili številni predstavniki manjšinskih organizacij

«Današnji občni zbor ima svoj pomembni pečat, saj obhajamo letos 30-letnico osvoboditve, obenem pa praznujemo 30-letnico ustanovitve našega domačega prosvetnega društva. Ta obletnica nas sili k obnovi, da bomo nudili učinkovitejši začetništvu, ki je eno izmed poglavitnih stebrov slovenskega življa v vasi. Okrepitev delovanja društva pomeni istočasno okrepitev narodne zavesti, kajti brez takega pojmovanja bi bil današnji občni zbor odveč».

To so uvodne besede predsednika Karla Ferletiča, ki jih je izrekel na obnem zboru prosvetnega društva «Jezero» v Dobrodo, ki je bil v petek zvečer. Ferletič je v svojem posegu poudaril važnost, ki ga prosvetno delovanje ima v slovenskih vaseh. Ugotovil je, da je ta zbor najprimernejša priložnost, da se v društvo privabi nove moči, ki bodo zagotovile za nadaljnje delovanje. Prav vključevanju mladine v društvo je predsednik posvetil veliko pozornost, saj je ugotovil, da so bili doslej mladinci precej odsotni v vsakem prosvetnem dogajanju. In je prišlo do tega, je v veliki meri prispevala asimilacija, ki se je v zadnjih letih dokopala tudi v slovenskih vaseh, tako da je Ferletič pozval vse vasčane, naj se ne pustijo oslepeti od vab konsumističnega sistema.

Glede društvenega delovanja je predsednik PD «Jezero» dejal, da je bil današnji občni zbor odveč. Smet, predsednika Slovenskega planinskega društva, Stano Pavlin, predsednik PD «O. Zupanič», Emil Tomšič, predsednik PD «Sovodnje», Miro Kuzmin, predsednik fotokluba «Skupina 75», Stanko Košič, predstavnik jarmarskega društva «Kraški krti», Bizjak, predsednik PD «A. Pavlagave», Rudi Pavšič, predstavnik PD «Naš prapor», Marjo Gergolet, predstavnik SZ «Mladost», Olinio Zanier, član dobrodoške celice KPI, Karel Černic, predstavnik ANPI, Stanko Gergolet, predstavnik odbora na pihala «Kraški ter Araldo Frandolič, predstavnik PD «Gradina».

V razpravo, ki je bila zelo živahna, so posegli številni vasčani, ki so predlagali razne pobude, da bi se prosvetno delovanje še bolj okrepilo.

Ob zaključku so prisotni potrdili kandidatsko listo, ki jo je predlagal odbor prosvetnega društva. V njej so dr. Karel Černic, Evgen Ferfolja, Karel Frandolič, Jože Frandolič, Julijana Frandolič, Janko Gergolet, Renata Gergolet, Viljem Gergolet, Emil Jelen, Marko Jarc, Bruno Lavrenčič in Egidio Vesovci. V nadzornem odboru so Araldo Frandolič, Jože Jarc in dr. Marjo Lavrenčič.

Predsednik Karel Ferletič

je doslej slonelo v glavnem na pevskem zboru, ki ga nepretrgoma 12 let vodi prof. Silvan Krizmančič, kateremu se je javno zahvalili za trud in ljubezen, ki ju je vložil pri vodenju te skupine. Ferletič je dejal, da šteje zbor približno 30 pevcev. Nastopov so doslej imeli več kot 100, naštevajo se približno 50 pesni, vaj pa je bilo okoli 700, kar pomeni, da je vsak pevec posvetil tej dejavnosti več kot 1.400 ur. Dejavnost društva pa se ni omejevala samo na vsake prireditve, marveč je segala mnogo dlje, saj so dobrodoški prosvetari večkrat gostovali v matični domovini, kjer so povsod navezali prijateljske stike.

Ob letošnji 30-letnici osvoboditve, je zaključil Ferletič, ni naša slovenska skupnost v zamejstvu deležna vseh pravic, ki jih pritičuje. Zato je manjšina z zadovoljstvom sprejela vest o podpisu sporazuma med Italijo in Jugoslavijo o dokončni ureditvi meje ter o gospodarskem sodelovanju. Ta podpis nam jamči, da bodo odsej italijanske oblasti bolj pozorne na vprašanja naše narodnostne skupnosti.

O društvenem delovanju v zadnjih letih je spregovoril tajnik Janko Gergolet, ki je nanizal vrsto predavanj, družabnih večerov in po-

dobnih prireditev, ki so jih v tem času pripravili. Ugotovil je, da je bila udeležba občinstva zelo slaba na predavanjih ob 30-letnici zmage. «Biser» delovanja PD «Jezero» pa je vsekakor gostovanje pevskega zbora v Makedoniji leta 1973. Gergolet je omenil, da tudi stikov z raznimi društvi v Jugoslaviji je bilo v zadnjem času premalo, prav tako nezadostni so bili stiki z raznimi drugimi vaskimi organizacijami. Vzel na tem področju, je ugotovil društveni tajnik, je precej škodovala utrjevanje delovanja v vasi. Gergolet je ob sklenitvi svojega posega dejal, da bo letos treba na primeren način praznovati 30-letnico ustanovitve prosvetnega društva.

Predsednik delovnega predsedstva Jože Jarc (v njem sta bila še Karel Ferletič in Janko Gergolet) je nato izrazil nekaj misli glede sedanjega položaja slovenske manjšine v Furlaniji-Juljski krajini. Ugotovil je, da sporazum med Italijo in Jugoslavijo odpira nove možnosti za doseg globalne zaštite Slovencev, čeprav bo treba za njeno uresničitev premagati nemalo ovir. Jarc je izrazil željo, da bi tudi dežela, z drugačnim načinom vodenja, prispevala k uresnitvi naših pravic.

Po blaginjskim poročilu, ki ga je v odsotnosti Viljema Frandoliča prebral Janko Gergolet, so sledili pozdravi številnih gostov. Na petkovnem obnem zboru so bili prisotni Saverio Rožič, podpredsednik Slovenske prosvetne zveze, Dino Roner, član izvršnega odbora SKGZ, dobrodoški župan Andrej Jarc, podžupan Marjan Lavrenčič ter številni občinski odborniki, Jožica Smet, predsednika Slovenskega planinskega društva, Stano Pavlin, predsednik PD «O. Zupanič», Emil Tomšič, predsednik PD «Sovodnje», Miro Kuzmin, predsednik fotokluba «Skupina 75», Stanko Košič, predstavnik jarmarskega društva «Kraški krti», Bizjak, predsednik PD «A. Pavlagave», Rudi Pavšič, predstavnik PD «Naš prapor», Marjo Gergolet, predstavnik SZ «Mladost», Olinio Zanier, član dobrodoške celice KPI, Karel Černic, predstavnik ANPI, Stanko Gergolet, predstavnik odbora na pihala «Kraški ter Araldo Frandolič, predstavnik PD «Gradina».

V razpravo, ki je bila zelo živahna, so posegli številni vasčani, ki so predlagali razne pobude, da bi se prosvetno delovanje še bolj okrepilo.

Ob zaključku so prisotni potrdili kandidatsko listo, ki jo je predlagal odbor prosvetnega društva. V njej so dr. Karel Černic, Evgen Ferfolja, Karel Frandolič, Jože Frandolič, Julijana Frandolič, Janko Gergolet, Renata Gergolet, Viljem Gergolet, Emil Jelen, Marko Jarc, Bruno Lavrenčič in Egidio Vesovci. V nadzornem odboru so Araldo Frandolič, Jože Jarc in dr. Marjo Lavrenčič.

Danes v Dolenjah odprte nove šole

V Dolenjah bodo danes uradno izročili svojemu namenu stavbo celodnevne osnove šole, ki jo je zgradila občinska uprava z dotacijami dežele in osrednje vlade. Svečanost se bo pričela ob 9.45 z mašo goriškega nadškofa msgr. Cocolina. Sledili bodo priložnostni govori in nastop domačih osnovnošolskih otrok.

V Krminu proslava 30-letnice osvoboditve

V mestnem gledališču v Krminu bodo danes zaključili proslavo ob 30-letnici zmage nad fašizmom. Odbor za proslavo, ki deluje v okviru krminske občinske uprave, je v pro-

PISMO PODŽUPANA SOVODENJ PROF. DEVETAKA

Nizkotna politična propaganda predsednika industrijske cone

COILS ITALIANA je obrnila Gorici hrbet zato, ker ni prejela zahtevanega visokega javnega kredita

«Iz izjav predsednika konzorcija industrijske cone v Gorici Bianco-nija je izhajalo, da so za odločitev COILS ITALIANA, da ne gradi svojega obrata na področju med Sovodnjami in Štandrežem, skoraj v celoti odgovorna občinska uprava v Sovodnjah, rajonski svet v Štandrežu ter nekateri manjšinski svetovalci v Gorici, ki naj bi ovirali nakup zemljišča.» ugotavlja v pismu članikom podžupan občine Sovodnje prof. Venceslav Devetaka in tako nadaljuje:

«Resnično nisem nikoli verjel, da bi tako majhna občina kot je naša, pa rajonski svet, ki ima samo posvetovalni značaj, in opozicijski svetovalci imeli takšno moč. Že na prvi pogled postaja vsakomur jasno, da to kar trdi Bianconi, ne drži. Bianconi je stvar prikazal na takšen način, da, da bi zakril resnične vzroke za slab zaključek pogajanj z družbo COILS ITALIANA, ki so čisto jasno povedali v pismu, v katerem se COILS ITALIANA odpušča Gorici kot kra-

ju, kjer naj bi zgradila svoj obrat za izdelavo jeklenih valjanih pločevin. Poleg drugih vzrokov (kriza jeklarskega sektorja) navaja družba za razlog tudi slabe kreditne pogoje.

Resnični vzrok za odpoved je torej v tem, da COILS ITALIANA ni prejela tistega visokega javnega prispevka, ki ga je postavljala kot pogoj za svoj prihod v Gorico. Predsednik Bianconi, ki te stvari zelo dobro pozna, te okolnosti zmanjšuje ter poudarja druge težave, ki so nedvomno obstajale, ki pa niso odigrale tako važne vloge. Vse to počenja zato, da bi jih izkoristil za politične namene in da bi nezadovoljstvo javnosti usmeril proti slovenski narodnosti skupnosti in levčarskim silam. Takšno nizkotno propagando obsojamo in odločno zavračamo.»

Kakor smo voračili prejšnji dan, je tudi enotna sindikalna federacija zavzela svoje stališče do ravnanja družbe COILS ITALIANA ter izrazi svoje pripombe na račun konzorcija industrijske cone. Predlagala je sodelovanje pristojnih ustanov ter upoštevanje širših interesov Gorice in pokrajine, ki jih konzorcij očitno ni sposoben zaobjeti.

Tudi v vrstah goriških industrijskih krogov niso s prijaznim očesom gledali na pogajanja med konzorcijem industrijske cone in družbo COILS ITALIANA. Njihova skrb je bila predvsem v tem, da zagotovijo industrijskim obratom, ki so locirani v Gorici in se morajo po določilih regulacijskega načrta izseliti iz mesta, prostor v industrijski coni.

Vabilo dijakom iz dobrodoške občine

Občinska uprava v Dobrodo vabi dijakke višjih srednjih šol, da se udeležijo sestanka jutri, v ponedeljek, ob 20. uri v občinski sejni dvorani v šolskem poslopiju v Dobrodo. Na sestanku se bodo zastopniki občinske uprave pogovorili z dijaki o njihovem zastopstvu v občinski komisiji za podeljevanje šolskih podpor in o podporah na splošno.

Od 1. decembra višja cena metana

Pokrajinski odbor za cene na goriški prefekturi je na svoji seji, ki je bila v sredo, odobril povišek cen za metan na področju goriške občine. Prefektura je pri tem upoštevala mnenje goriškega mestnega podjetja in tudi goriškega občinskega sveta o poviških teh tarif. Poviški bodo pričeli veljati 1. decembra letos. Na področju goriške občine bo od tega datuma naprej metan stal 60 lir za vsak kubni meter.

V prometni nesreči pri Madonini se je včeraj popoldne ranila jugoslovanska državljanka Anđela Sindjelič, ki biva trenutno v Vidmu.

ŠE VEDNO ODPRTA POLEMKA O ŠPORTNI HALI

Socialistična stranka v Gorici nasprotuje gradnji športne hale za vrhunske športe

Nepotrebno trošenje javnega denarja v sedanjem gospodarskem trenutku KD in PSDI se opredeljujeta za gradnjo te hale na področju Kazermet

Nameravana gradnja športne hale za potrebe vrhunskega košarkarskega športa, bolj rečeno za potrebe kluba «Patriarca», je v Gorici še vedno kamen spikotkov. Danes beležimo predvsem stališče mestne sekcije socialistične stranke, ki zavrača gradnjo te hale v sedanjem trenutku gospodarske krize. Mestni odbor PSI se je sestel prejšnji večer skupno z občinskimi svetovalci in tudi s strokovnjaki na gradbenem področju. Goriški socialisti menijo, da je treba polemiko iz časopisja prenesti v edini poklicni organ, da reši to vprašanje, t.j. v občinski svet. Ta se mora izreči o programaciji vseh socialnih naprav, vključno o športnih. Zaradi tega PSI obsoja občinski odbor, da ni znal ali hotel prevzeti odgovornosti za diskusijo o tem vprašanju in dati tudi navodila in pojasnila. Sami kaj ni spadal tudi točen pregled športnih naprav, ki so v našem mestu, koliko teh naprav služi za potrebe šol, rajonov in tekmovalnega športa. Občinska uprava bi morala tudi jasno povedati kako je s financiranjem športne hale, kdo bi moral nato vračati posojila in kdo plačevali obresti, kdo bi nato upravljal halo, kakšni bi bili stroški in koga bi bremenili.

Goriški socialisti zato obsojajo, je rečeno v tiskovnem poročilu, pomanjkanje resnega načrtovanja, posebno se v trenutku sedanje gospodarske krize, v kateri delavski razred plačuje posledice z dopolnilno blažitvijo, zmanjšanjem delovnega časa in odpusti. Zato meni goriška sekcija PSI, da je gradnja športne hale v tem trenutku neprimerna. Socialisti nečijo biti s tem stališčem principialno nasprotni gradnji takega športnega objekta, menijo pa da mora ta postati krova vrste športnih struktur, ki bi bile namenjene predvsem šolskemu in ljudskemu športu. Prav tako so socialisti mnenja da je treba spremeniti prvotni načrt razstavišča Espomnega in dati možnost, da bi ta kompleks lahko sprejel tudi športne in druge prireditve.

Tudi komunisti so že pred časom sprejeli negativno stališče do te hale, čeprav z delno različno motivacijo. V vrstah sredinskih strank pa so mnenja deljena. Prejšnji večer je bilo na sestanku demokristjanske stranke precej polemik. Tistim, ki to iniciativno zagovarjajo se upirajo nekateri, ki zahtevajo naj se

denar naloži v druge socialne bolj potrebne namene.

Poleg tega pa je bil v petek zvečer sestanek med županom De Simonom, odbornikom za javna dela Zucallijem, predsednikom UGG Bizgotom in predsednikom trgovinske zbornice Lupierjem. Slednji je dejal, da je skoro nemogoče locirati športno halo v območju razstavišča Espomnega ker so načrti že izdelani in so z delom tudi delno pričeli. Kar se tiče razširitve razstavnega prostora z druge halo so težave s tovarno Brunnschweiler, ki bi jo morali prenesti v industrijsko področje (s tem v zvezi naj omenimo, da zahteva omenjeni industrialec veliko nadškodnino za svoje zemljišče, v industrijski coni pa bi zemljišče dobil po smešno nizki ceni, vse na račun štandredskih kmetov).

V glavnem je bil na tem sestanku govor o lokaciji športne hale. Menili so, da bi bilo lahko dati v ta namen prostor kazermet na Svetogorški cesti.

Seveda so govorili tudi o finaniranju te naprave, ki naj bi veljala nad 750 milijonov lir. Del denarja naj bi dala dežela (njen prispevek za plačilo obresti dovoljuje na njem posojila za približno 300 milijonov lir), ostali del pa naj bi priložila KONI.

Danes pričetek glasbene sezone v Gorici

Danes bodo zazveneli uvodni akordi v drugo glasbeno sezono, ki jo v Gorici ponovno prireja Glasbena natica, Slovenska prosvetna zveza in Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici. Vokalno-instrumentalni ansambel «Consortium Musicum» iz Ljubljane, ki ga vodi Mirok Cuderman, bo danes ob 16.30 nastopil v Katoliškem domu, Drevored 20. septembra. Pel bodo sopranistka Zlata Ognjanovič, tenorist Jurij Reja in basist Ivan Sancin. Gostje iz Ljubljane bodo izvajali Haydnov oratorij «Letni časi».

V torek v Modernissimo Petrovičev «Mojster in Margareta»

V kinodvorani Modernissimo bodo v torek predvajali drugi film iz ciklusa pregleda modernega jugoslovanskega filma. Tokrat bo na vrsti film režiserja Aleksandra Petroviča «Mojster in Margareta», ki ga je ta režiser posnel leta 1972 po nalogu italijanske - jugoslovanske koprodukcije. V filmu nastopajo Ugo Tognazzi, Mimsy Farmer, Bata Živojinović, Fabian Savaşović, Alain Cuny.

Gre za film, ki je bil napravljen po istoimenskem romanu ruskega pisatelja Mihaila Bulgakova. V filmu so kritizirane nekatere nepravilnosti socialistične družbe, vendarle pa ostajajo režiser in igralci v tej socialistični družbi in se zavzemajo zato, da bi se te nepravilnosti odstranile. Tematika filma je zato «svoboda za razvoj socializma in ne «svoboda proti socializmu». Zaradi tega ni zahodna uradna kritika filma dobrohotno sprejela in zato je bil tudi po kratkem prikazu na italijanskih filmskih platnih, izrabljajoč osebnost igralca Uga Tognazzija, dejansko vzet iz prometa. Aleksander Petrovič je eden med najboljšimi sodobnimi jugoslovanskimi režiserji.

Istocasno so prireditelji sezone jugoslovanskega filma izdali tudi za nímiv dvojezični časopis, ki ga bodo delili po vseh šolah in v drugih krogih, kjer so lepo prikazane vrline filmske proizvodnje v socialistični in samoupravni Jugoslaviji.

Predsednik PD «Danica» z vrha Leopold Devetaka in spragi cestitajo ob rojstvu sinčka ALJOSE odborniki in člani PD «O. Zupanič» iz Štandreža.

Branko Vatovec med nastopajočimi Gradbenik Solness v sredo v Verdiju

V goriškem gledališču «Verdi» se bo v sredo predstavila nova samostojna igralska skupina «Štirje letni časi», ki jo vodi režiser Fantasio Piccoli, dolgoletni direktor milanskega gledališča San Babila. Uprizorila bo Ibsenov dramo «Gradbenik Solness».

Glavno vlogo bo igral popularni filmski in gledališki igralec Faj Valone, ki je po nedavnem nastopu v TV nadaljevanju «Marco Visconti», osvežil svoj izredni sloves pri širokem občinstvu. Solnessova žena, Alina, bo Germana Paolieri, zelo znano ime italijanskega filma, ki se po dolgih letih ponovno vrača na odrske deske. Emblematični figuri protagonistice Hilde bo dala življenje Rita Forzano (znana po svojem nastopu v Rossellijevem TV «Fascals»). Giancarlo Fantini bo doktor Herdal, mlada debutantka Angela Barigazzi pa sladka in nežna Kaia; A. Pierantoni (73 let, eden najboljših italijanskih, karakternih igralcev), stari in trepeti oče Brovici. Solnessovega upornega in nervoznega mladega antagonistaragnarja, pa bo odigral naš rojak Branko Vatovec (na sliki).

Film Miladina Černeta o potovanju na Daljni vzhod

Prejšnji večer je v goriškem klubu «Simon Gregorčič» goriški svetovni popotnik in filmski amater Miladin Černe prikazal več kot dve uri trajajoč film o svojem letošnjem potovanju po deželah Daljnega vzhoda. Černe, ki je naš mestni in podeželski publiki dobro znan po svojih potovanjih, saj je filme o njih prikazoval domala v vsakem našem kraju, je letos obiskal Japonsko, Filipine, in druge dežele Daljnega vzhoda. Na filmskem platnu smo tako lahko videli zanimive prikaze najbolj znanih japonskih mest včevstvi prestolnico Tokio, Okinavo, nato še Filipinske otoke s prestolnico Manilo in drugimi kraji, portugalsko kolonijo Macao in britansko kolonijo Hongkong na kitajski celin in za nameček še Tajsko z mesti Bangkok in Ajdaja. Gledalci so bili s predvajanjem teh potovalnih spominov zelo zadovoljni.

Alessandro Blasizza podlegel poškodbam

Na nevrokirurškem oddelku tržaške bolnišnice je včeraj v zgodnjih popoldanskih urah umrl 16-letni dijak Alessandro Blasizza iz Ul. Caprin 6. V Trst so ga iz goriške bolnišnice prepeljali 6. novembra. Iste ga dne se je Blasizza ponesrečil s svojim motornim kolesom. Ko je zavijal v Ul. Cordaroli, ga je s svojim avtom podrl 27-letni Massimo Ortali iz Ul. Orzoni 52. Mladenič je obeljal nezavesten in kljub vsem zdravniškim negam je podlegel hudim poškodbam.

EDILSANITARIA

- PLOŠČICE
- SANITARNI IZDELKI
- OPREME ZA KOPALNICE
- ZIDNE TAPETE

GORICA
Ulica Trieste 257
Tel. 23-66

PRVOVRSTNA IZBIRA PO UGODNIH CENAH

Pred tržaško poroto proces proti Roberti Godeas

Jutri se prične pred porotnim sodiščem v Trstu proces proti 25-letni učiteljici Roberti Godeas iz Medee, ki je obtožena, da je ubila, v sodelovanju z drugo, doslej neznanu osebo, očeta Arriga. Mlado učiteljico je goriška policija aretila nekaj časa po zločinskem umoru. Stvar je svojčas precej prevzela goriško javnost, posebno pa še ono v mali furlanski vasi, kjer so bili Godeasovi znani kot mirna in enotna družina.

MLADINSKI KROZEK GORICA

vabi na celovečerni koncert harfiste

PAVLE URŠIČ

ki bo v petek, 21. t.m., ob 20.30 v prostorih Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Ul. Malta 2.

Razna obvestila

Slovensko planinsko društvo obvešča udeležence martinovanja, ki bo danes popoldne v hotelu «Soča» na Mostu na Soči, da bo avtobus odpeljal s Travnika točno ob 13.30, iz Podgore ob 13.35, iz Štandreža ob 13.40 ter iz Sovodenj ob 13.45.

Kino

Ob Pasolinijevi smrti

KULTURA

ZBORNIK «SLOVENCİ V ITALIJI PO DRUGI SVETOVNI VOJNI»

«Slovenstvo v Italiji po drugi svetovni vojni» je naslov zbornika, ki so ga izdala Cankarjeva založba iz Ljubljane, Casopisno založništvo padjetje Primorski tisk. Kopra in Založništvo tržaškega tiska iz Trsta. Tri založbe so ob tridesletnici osvoboditve hotele prikazati — ko piše v predgovoru uredniški odbor — «sedanjosti narodnostni utip rojakov onkraj naše nove zahodne meje in to kolikor je le mogoče v vseh njegovih strokovnih razsežnostih (pravni, politolski, zgodovinski, gospodarsko-socialni) ...» Iz te zamisli je nastal obsežen zbornik, ki zajema 600 + XVI strani raznih člankov, razprav, analiz in dokumentov, kar nedvomno predstavlja pomembno delo, istočasno pa tudi s strani vr dragocenih podatkov in mišl.

Mitja Ribičič, predsednik repu-

dar z razširitvijo na probleme francoske in nemške manjšine piše tudi G. Kušej v razpravi »O pravnem položaju slovenske narodnostne skupnosti v republiki Italiji«. A. Jagrova pa obravnava historiat slovenskega šolstva v Italiji.

Ob zaključku vsesobnega dela so še članek B. Raceta »Slovenski prispevek na mednarodni manjšinski konferenci v Trstu«, v katerem prikazuje v zgosteni obliki vse nastope slovenskih aktivnih udeležencev na mednarodnem srečanju o manjšinah v Trstu, J. Jerjia o vlogi jugoslovanskih strokovnjakov in znanstvenikov na predkonferenci o manjšinah novembra 1973 in na sami konferen-

i. š.

(Nadaljevanje na 6. strani)

ki se ukvarja s tovrstnim načinom ustvarjanja, zato je bolj znan v Italiji kot doma. Razstavljal je namreč na 'Trienali' beneške umetnosti in 'Biennali' italijanske grafike' ter na razstavi grafike primerjav med staro in novo generacijo. Razen tega je imel še samostojne razstave v Benetkah, Livornu, Ljubljani in Vidmu.

Tržaški publikli je znan po sodelovanju v skupini 'Grupa U', ki se je razšla. Sedaj sodeluje pri novoustanovljeni skupini slovenskih ustvarjalcev, ki ima v načrtu nekaj zanimivih pobud.

Dolinska razstava je pravzaprav prva samostojna razstava njegove umetniške ustvarjalnosti zadnjih let v Trstu.

Na vprašanje, zakaj se je želel predstaviti publikli prav v Dolini in ne v neki znani slikarski galeriji, je odgovoril, da zato, ker

Franko Vekjet

vijah Dialogi, Sodobnost, v vse revijah v zamejstvu in občasni publikacijah v Sloveniji. Prva sa mostojna pesniška zbirka so bili Pesniški list št. 13 (1973), sledil je zbirka Šumenje modrega maha (1974), ki je izšla pri Državni založbi Slovenije, in končno najnovejša Zakleta dežela, ki jo je predstavil priček dolinskemu občinstvu v petek. Čuk ne sledi literarno nobeni struji, uporablja moderne prijeme in baročno izražanje, usmerjeno ekspressionistično-socialno. Doslej izdane publikacije so izraz njegovega pesniškega dozorevanja in se mo

XII. JUGOSLOVANSKA GLASBENA TRIBUNA V OPATIJU

V dneh od 5. do 9. t.m. je bila v Onetiji VII. Jugoslovanske glas-
nujna, kajti vprašanje sodobne li-
terature, tonja tudi vprašanje iz-
Z ozirom na to, nas je seveda
mednarodno priznane, kulturne delo

V dnevi od 5. do 9. t. m. je bila v Opštini XII. Jugoslovanska glasbeno tribuna, ki je nudila pregled glasbene ustvarjalnosti jugoslovanskih skladateljev v zadnjih dveh letih. Izvedenih je bilo okoli devetdeset del: simfončnih, komornih, solističnih in zborovskih.

Prčela je s posebnim poudarkom na odnosa med glasbeno in literarno umetnostjo. Glasbeno umetnost, skladatelj Mihaelo Vukdragović je v uvodnem predavanju govoril o pomenu glasbene amaterizma za razvoj glasbene kulture. Franjo Šertić je podal pregled stanja glasbene amaterizma v Jugoslaviji v odnosu na sodobno glasbo, skladatelj Dragutin Gostuški o odnosu med glasbeno in literarno umetnostjo, profesor Miroslav Homen pa je poudaril, kako pomembna je v tej deli, kakšni misli o izkustvih di-

nuja, h. tiči vprašanjeodobne literature terja tudi vprašanjeizvajanja in to vprašanje strokovne vzgoje kadrov, o čemer nekatere visoke glasbene šole že začele razmišljati, kajti uspešen razvoj glasbenega amaterizma za- visi od strokovno usposobljenih kadrov, ki jih imamo premalo. V nekaterih šolah, ki imajo svoje krogi, nekatere vidnih nosilcev glasbenega življenja, bodisi na področju ustvarjalnega, bodisi po- ustvarjalnega dela in pedagoške priprazenosti, prišlo do spozna- nja, da je za približevanje umetni- škij vrednot čim širšim množicam potrebno tudi za njih ustvarjati, na drugi strani pa poskrbeti za njihovo vzgojo in s tem preprečiti in izpolniti vzgojo na glasbenih šolah.

Z ozirom na to, nas je seveda predvsem zanimalo, kakšen delež ima slovenska produkcija pri žetvi celokupne jugoslovanske glasbene ustvarjalnosti v približno zadnjih dveh letih. Mislim, da smo lahko tudi letos zadovoljni. Najbolj naprejem nam najbližja sta stvarjalca: *Parla Merkurija* iz Trsta in Vladimir Lovca iz Koperja. Vse ostale slovenske glasbenike dilo Svetlane Marković zapisano skladbo Vojskin čas za alt in pet instrumentov. To delo smo slišali prvič na koncertu v lanskem sezoni v Kulturnem domu v Trstu in smemo že takrat zapisati, da opredeljuje svojega avtorja kot stvarjalca, ki med sodobnimi vrstniki ubira svojevite pot, naravnano k eleganciji in razgledanosti. Čeprav ne moremo reči, da njegova glasba ni preveč patetična, niti ni preveč bogljivi uriplovanost.

gentov amaterskih skupin. Neposredno po predavanjih je nastopil mešan zbor iz Kraljevice z deloma Nella Milottija in Davorina Hauptfelda, medtem ko sta harmonikarska orkestra iz Pule in Novoga Sada izvedla, prvi simfonistično Bruna Beljinskega, drugo še boljše za ta sestav napisano Suito Rudolfa Brucija, torej skladbi dveh eminentnih avtorjev.

Kakor vse dosedanje, je bila tudi letošnja Tribuna zanimiva s stališča opazovanja umetniške kristalizacije in ustvarjanja težnosti, ki nam jih nudijo današnji trenutki v jugoslovanskem prostoru. V splošnem bi lahko ponovili star izrek, da kdor nosi nekaj v sebi in čima kaj povedati, takoj zažutli v njem muzikalni žar ne glede na umetniško nazorska izhodišča, tehnična sredstva in svojstvenost koncepta. Sišali smo so razmerno precej dobrih in nekaj celo dobrih del. Na drugi strani

ter je i na izvedba skladneja in interpretacija nazorneja; altistka Sabira Hajdarović je med seboj s medigrami povezane pesmi izoblikovala še z večjo vzetostjo in intenzivnejšo izraznostjo. Vladimir Lovc je prispeval Partito za pihaalni kvintet; delo, ki ima jasno strukturo, napisano na prvi do brega poznanja in gostavito pihalnega ansambla; vsebinsko vsebuje to polno vredine izraznega humorja. Delo razkriva avtorja, čigar dosedajšni opus obeležuje ustvarjalca izrazite lirike, senzibilnega in občutljivega človeka.

benin akademci iz Ljubljane, prof. Milha Gunczek, in iz Zagreba, prof. Kresimir Kovačević, ki sta se zavzela za ustanovitve in razvijanje stvarjalno pedagoške glasilne, a materskemu udeleževanju v smislu strokovne in idejne vzgoje novih kadrov. O problemih amaterizma sta govorila tudi skladatelja Mihovil Logar in Predrag Milošević, a v diskusijo je poseglo še nekaj drugih udeležencev. Z obžalovanjem pa je bilo ugotovljeno, da se je razgovorov udeležilo najmanj skladateljev, saj so predavanja in diskusija bili pravzaprav namenjeni v prvi vrsti pravnim — za sodobna dela, pisana za zmogljivost amaterskih pevskih zborov, ki so v slovenskih glasbenih klubih in amaterskih glasbenih orkestrih. Na Jugoslovanski glasbeni tribuna bo še nadalje posvečala temu vprašanju svojo pozornost in bo v prihodnjem letu namenila en cel dan, v katerem se bo poleg predavanj vrstilo tudi več ansamblov oziroma novih del. Ta iniciativa ni le koristna, temveč tudi

ni pa se bila tudi taka, kateri avtorji se zadovoljujejo na ravni površinsko pomanjavanja vnašanja glasbenih in drugih elementov, ki niso nujno potrebni za podjajanja ekstravagantnih drobnih zvočnih efektov, ki so »celoto« nimajo nikake zveze in delujejo umetniško neutemeljeno, neprepričljivo; zapuščaju vtis nemoči pomanjanka inovacije ali neprilnosti v hlastanju za zgolj zvočnimi efekti. Ekspertimenti so sicer ne le dopustni, temveč nujni za napredek, vendar jih priznavamo in lahko sprejemamo le tedaj, kadar vodijo k nekemu stopnjevanju in oblikovanju, k napredku in razvoju, nikakor pa ne smejo postajati sami namen, ampak sredstvo, s katerim potujemo k svojo razvoju in po to nekatere osebnosti, ki so v muzikalno pristneže zastavljenem iskanju izoblikovale že prenekatro dobro delo. Sicer pa je v bistvu lahko vsako novo delo eksperiment, le vprašanje je, v koliko je novo po svoji intenziteti, po doživljajski moči.

Vtis dominantnega učinka je za razpustil simfonijni koncert orkestra RTV Ljubljana pod vodstvom Sama Hubada z deli: Etuzijami beta za orkester Igorja Stuhca, Kocertom za violino in orkester Pavla Šivica, Episodse lyriques za oboe in komorni orkester Iva Petriča, Glasovi za godala, tolkala in breknala Ljuzeta Lebiča, Koncertom za violino in orkester Alojza Srebotnjaka in Koncertom za violončelo in orkester Primoža Ramoviča. Vsa ta dela, ki se sicer po svoji intenziteti moč razlikujejo, so nastala iz neke muzikalne misli in strmljenja po lepoti in občutku, ki je stremelju po tisto pozornost, prijazno, ki sta ga vročila dirigent in orkester za zelo dobro izvedbo in plastičnost oblikovanja: sploh je orkester RTV Ljubljana poleg zbo-

IVAN SILEČ

(Nadaljevanje na 6. strani)

stvenosti opisovanje Krasa. V zbirki novel je prišla do izražaja zlasti njegova ljubezen do domače zemlje in ljudi, ter bolest, ker propada kmečko delo v Breguni, ker se asimilacija čedalje bolj širi. Zaradi tega je v tekstu toliko domačih imen.

V načrtu za bodoče ima še vedno na gojitev poezije in proze. Tematiko bo izbiral v brežanskem kotiku, ker mu je najbolj pri srcu.

Po tako jasno začrtani opredelitvi je bilo odveč naše vprašanje, zakaj je z veseljem sprejel ponudbo, da bi predstavljal njegovo knjigo v rojstnem kraju. Saj drugače niti biti ne more, ker izhaja iz brežanskega okolja in piše za preproste ljudi.

Pangercjeva knjiga bo v prodaji še le prihodnje tedne, ko so tiškarske težave zakasnele izdajo. V Dolini je Založba tržaškega tiska predstavila le nekaj izvodov.

V. K.

IVAN SILIČ

(Nadaljevanje na 6. strani)

V. K.

PNATISA DVEH DOMAČIH DEL PRI CANKARJEVI ZALOŽBI

preda sodobnega teksta Ukana, je pred dvema letoma objavil pri Cankarjevih založbi roman Slena, ki je nato doživel drugo izdajo in prihaja zdaj v tretji nakladi znova na knjižni trg. Roman je pisatelj posvetil slovenskemu alpinizmu Joži Čopu, Klementu Jugu in vsem tistim, ki so v stenah iskali svoje sanje, pa so našli smrt. Posvetil pa ga je tudi Častilovemu jubileju slovenske planinske organizacije, saj je pred dvema letoma poteklo osemdeset let, ko je bilo ustanovljeno Slovensko planinsko društvo. Ker Svetinov roman pripoveduje o naših gorah, o naših alpinistih, njihovih idejah, dvigvih in tragedijah, ki pripoveduje o vsem tistem lepem in neznanim, kar nas vleče v gore, je to pravi domači alpinistični roman. V romanu je pisatelj prikazal Čopovo željo po življenju, predvsem pa njegovo alpinistično udejstvovanje v prvi svetovni vojni pa tudi tistih dni, ko je bil v vojni škila letos umrlemu osemdesetletnemu alpinistu odhajanje v gore. Seveda pa to ni biografski roman, kajti Svetinova Slena je roman tudi o slovenskem alpinizmu in slovenskih alpinistih, čeprav s poudarkom na osebnosti, ki je v slovenskem alpinizmu v zadnjih petdesetih letih odigrala tako pomembno vlogo. Svetinov roman je s tremi

Pomop kot glavno osebnost v o-
spredu.

Roman Mateja Bora Daljave je
prvi izšel leta 1961, zdaj pa je
pri izsti Cankarjevi založbi vnovič
prišel na svetlo kot tretja knjiga iz
Zbranih del Mateja Bora v o-
dakaciji že prv. Mitje Mejaka. Ob
svojem gem pojavu na sloven-
skem knjižnem trgu je Borov vo-
man nedvomno omenil samskoet-
nico
novega partizanskega pisateljskega
manu. Pomenil je odmi od fa-
bulativnosti in premik v psiholo-
ško poglobljenost ali, kot je zapi-
sal Mejak v spremni besedi, v
samskega partizanskega proze, ki
je že združevala na površini ob-
glavljanja zgodovinske snovi h
novi analizi človekove usode in
njegove človečnosti med zadnjo
vojno. Sicer pa lahko citiram Pri-
morski dnevnik, kjer sem v mojem
poročilu o romanu 4. februarja
1962 zapisal tudi sledeče: Okvir
tematika romana sta nudila pisa-
telju možnosti široke epske pripo-
vedi. Vendar pa se Bor te možno-
sti ni poslužil in tako njegov ro-
man ni pripoved o zunanjih dogod-
kih vojne in usodah ljudi v njej.
Res je, da pisatelj opisov zunanjih
dogajanj ni izključil, vendar pa je
ohranil ravnovesje med opisom
zunanjih dogajanj ter med ob-
ravnavanjem moralne problemati-

akcijski površini. nov poglavljen
umetniški aspekt.

Borov roman je v resnici pome-
ni prehod od dotedanjega akcijskega partizanskega romana
na povest, v psihološko poglobljeno
pripravo, kot je pravilno poudar-
ila kritika. Zato bo tudi današnje-
mu bralcu po štirinajstih letih ve-
del veliko povedati o naših ljudeh
v osrednjem boju. Bralca ne
bo presodil samo pripravo o
dveh poglavitnih junakih Blažu in
Mirku, članih sabotažne skupine,
ki je po krivdi Mirka povzročila
smrt otrok in Mirkovo pot v iz-
dajstvo, temveč bodo zanimiva
psihološka in moralna razglajba-
nja pisatelja o vzrokih in posledici
človeških ravnanj, kakor tu-
di precejšnja pisateljevo pripove-
dovanje o človekovih elementar-
nih strasteh, ljubezni, sovraštvu,
krivdi, žrtvi in smrti. Navsezadnje
pa bo bralec iz načina pisanja spo-
znal, da je prav Metka Bor pred
tolikimi leti oral ledino s tem par-
tizanskim tekstom v pogledu od-
ravnavanja snovi in je s prehaja-
njem pripovedi iz sedanjosti v pre-
teklost, iz vizij v resničnost ter
obratno, s prepletanjem fabule in
meditiranja, nakazoval smer raz-
voja sodobnega slovenskega ro-
mana.

Sl. Ru.

lin, so širše nazveški: B. Građenar, Samouprava Beneske Slovenije» in «Kanalska dolina» (oba že objavljena), F. Zwittner «O beneskih Slovencih» (že objavljen) in V. Melik «Benški Slovenci 1797-1866» (predavanje) Podobenost na beneskih kulturnih dnevnih (1974-1975).

L. Cermelj je kot globok poznavalec razmer in zgodovine Slovencev v Italiji ponovno objavil svoj članek «Tržaška, goriska in videmska pokrajina» iz leta 1958 in preveril seznam slovenskih krajev na narodnomešanem ozemlju v treh pokrajinah. Ponatis seznama teh krajev je zelo dragocen, ker je prejšnja knjižica že pošla. V. Klemenčič se v zborniku predstavlja s svojim referatom na simpoziju geografov v Pordenonu leta 1973 «Italijanecem prebivalstvo na narodno mešanem ozemlju na Koprskem in na SRSR», in s prispevkom «Slovenska in italijanska narodna manjšina v luči urbanizacije in odprte jugoslovensko-italijanske državne meje». D. Druškovič s svojo razpravo o «spodinskih vlogi narodno-politističnih skupnosti» opredeljuje vloge narodnih manjšin na narodno mešanih ozemljih. S. Polić pa kot dolgoletni politični delavec na tem področju piše o položaju narodno

Na sedma Izabela, prvi simfonio- to Bruna Bjelinskega, drugi se boljše za ta sestav napisano Suito Rudolfa Bručja, torej skladbi dveh eminentnih avtorjev.

Na temo glasbenega amaterizma se je naslednjega dne razvila še važna debata, v katero sta med drugimi poslegla tudi dekana glasbenih akademij iz Ljubljane, prof. Miha Gunkel, iz iz Zagreba, prof. Kresimir Kovačević, ki sta se zavzela za večje razumevanje in stvarnejšo pomoč glasbenemu amaterskemu udeleževanju v smislu strokovne in idejne vzgoje mladih kadrov. O problemih amaterizma sta govorila tudi skladatelj Mihovil Logar in Predrag Milosavljević, v sklopu je posleglo še nekaj drugih udeleževcev, ki so obžalovanjem pa je bilo ugotovljeno, da se je razgovorov udeležilo najmanj skladateljev, saj so predavanja in diskusije bili pravzaprav namenjeni v prvi vrsti pravnim — za sodobna dela, pisana za zmogljivosti amaterskih pevskih zborov in amaterskih ansamblov. No, Jugoslovanska glasbeno tribuna bo še nadalje pospevala temo vprašanja vsu pozornost in bo v prihodnjem letu namenila en cel dan, v katerem se bo poleg predavanj vrstilo tudi več ansamblov oziroma novih del. Ta iniciativa ni le koristna, temveč tudi

v splošnem bi lahko ponovili star izrek, da kdor nosi nekaj v sebi in čima kaj povedati, takoj za-
saluti v njem muzikalni žar. Ne-
gleda na umetniško nazorska iz-
hodišča, tehnična sredstva in svo-
stestnost koncepta. Šlišali smo
razmerno precej dobrih in nekaj
celo zelo dobrih. Na drugi stra-
ni pa so bila tudi taka, katerih
avtorji se zadovoljujejo na ravni
površinsko pojmovanega vnašanja
zvočnih mas, brez neke logične
nuje ali pa dodajanja ekstrava-
gancij. Vrednotenje tehničnih
in umetniških drobnih zvočnih
efektov, ki s "celoto" nimajo nikake
zveze in delujejo umetniško neuteme-
ljeno, spreprejeto; zapuščajo v
svoji vrsti, manjkajo invencije
in izvirnosti. Nastajajo zaradi
nepripravnosti efektov. Eksperimenti,
sicer ne bi dopustni, temveč nujni
za napredek, vendar jih priznavamo
in lahko sprejemamo le tedaj,
kadar vodijo k nekemu stopnjevanju
v oblikovanju, k napredku v
razvoju, nikakor pa ne smejo po-
stati sami sebi namen. Da je temu
tako, potrjujejo s svojo razvojni-
m potjo nekatere osebnosti, ki
so v muzikalno pristneje zastav-
ljenem iskanju izboljšavale že
prenekatero dobro delo. Sicer pa
je v bistvu lahko vsako novo de-
lo eksperiment, le vprašanje je, v
koliko je novo po svoji intenziteti,
po doživljajski moči.

Lovec je prispeval Partito za pihalni kvintet; delo, ki ima jasno strukturo, napisano na osnovi dobrega poznanja in postavitev pihalnega ansambla; vsebinsko vzeto je polno vredine in razigranega humora. Delo razkriva avtorja, čigar dosedajšni opus obeležuje utorjavalca izrazite lirčne senzibilnosti v novi lushi življenjske radosti.

Vtis dominantnega učinka je zapustil simfonični koncert orkestra RTV Ljubljana pod vodstvom Sama Hubada z deli: Etuziizmi beta za orkester Igorja Stuhca, Kocertom za violino in orkester Pavla Šivica, Episodes lyriques za obvojn komorno orkester Iv. Petričeve, Glasovi za godala, tolkalce, brenkala Ljuzeta Lebiča, Koncertom za violino in orkester Alojza Srebotnjaka in Koncertom za violončelo in orkester Primoža Ramova. Vsa ta dela, ki se sicer po svoji intenzitetni moči razlikujejo, so nastala iz neke muzikalne nuje in stremjenja po lepoti in učinkujo pristo. Zaslužila so tisto pozornost, priprave in trud, ki sta ga vložila dirigent in orkester za zelo dobro izvedbo in plastičnost oblikovanja; sploh je orkester RTV Ljubljana poln zho-

IVAN SILIČ

(Nadaljevanje na 6. strani)

Naslov ji je Beg pod Daglo. Pamčarsko je bila vedno mentorici prof. Zora Rebulovala, ki ga je stalno spremljala na njegovi umetniški poti. Boris se je za razliko od Čuka opredelil za tradicionalni slog, tako v poeziji kot prozi. V poeziji je večinoma prevladovala ljubezenska tematika in čustvenost ter opisovanje Krasa. V zbirki novel je prišla do izrazu zlasti njegova ljubezen do domače zemlje in ljudi, ter bolest, ker propada kmečko delo v Bregu in ker se asimilacija čedalje bolj širi. Zaradi tega je v tekstu toliko domačih imen.

V načrtu za bodoče ima še vedno gojitev poezije in proze. Tematično bo izbiral v brežanskem kotu, ker mu je najbolj pri srcu.

Po tako jasno začrtani opredelitvi je bilo odveč naše vprašanje, zakaj je z veseljem sprejel ponudbo, da bi predstavil njegovo knjigo v rojstnem kraju. Saj drugače niti biti ne more, ker izhaja iz brežanskega okolja in piše za preproste ljudi.

Pangerčeva knjiga bo v prodajo šele prihodnje tedne, ker so tiskarske težave zakasnilo izdajo. V Dolini je Zalozba tržaškega tiskarske predstavlja le nekaj izvodov.

V. K.

horoskop horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Neka moralna podpora bo kratko veliko več zalega, kot če bi vam kdo dal milijon. Pospešite svoje delo in vašo vnašanje bo bogato poplačano. Oseba, ki se vam je prikljubila, bi vas mogla tudi speljati na kriva pota. Zdravje dobro.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Zvezdili boste nekaj, kar vas bo pomirilo. S tem pa ni rečeno, da so vse težave mimo. Posebno tveganje bodo poslali sredi tedna. Opravka boste imeli z ljudmi, ki več objublajo kot zmoroje. Tistim, ki preveč govorijo, ni verjeti.

DVOJKA (od 21. 5. do 22. 6.) S svojo intuicijo si boste utrli razmeroma dobro, vendar pa ne lahko pot. Držite se obveznosti in rokov, da vas ne spravijo sodelavci v težave. Tudi v čustvenih razmerjih bodite fer. Glede zdravja brez skrbi.

Veljaven od 16. do 22. novembra 1975

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Nekdo vas bo opozoril na napako ali kaj podobnega in zato se boste dobro izvlekli iz trenutne zagate. Često greste v svojih načrtih predaleč. Na potovanje boste šli, ali pa boste dobili vest. Ljubosumnost.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Nekoliko pozabljivi ste, seveda tudi na lastno škodo. Ne prikrivajte si težav in ne tožite nad njimi, ko pa naj ostane le za vas. V svojih družinskih ali čustvenih zadevah boste doživeli nekaj lepega. Zdravje dobro.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Ne popuščajte tam, kjer ste šibki, pač pa vztrajajte, pa čeprav vam bodo očitali trmo. Neka novost, ki pa naj ostane le za vas. V svojih družinskih ali čustvenih zadevah boste doživeli nekaj lepega. Zdravje dobro.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Nekaj vam ne bo šlo prav in nerazpoloženi boste. Zato se ne spuščajte v javno življenje in v zahtevne posle. Počakajte, da trenutna kriza mine, ker bo pozneje veliko bolje. Neko prijetno srečanje se bo ponovilo.

SKORPIJON (od 23. 10. do 22. 11.) Vase težave, se bodo povečale, če ne boste ubrali boljše poti. Neprickakano srečanje bi vam moglo pomagati. Preveč ste včasih ponosni, rekli bi raje trmasti. To vam ne škoduje le na delovnem mestu, pač pa tudi doma.

STRELEC (od 23. 11. do 22. 12.) Vase poslovno življenje se bo razširilo in okrepilo. Toda ne rinite predaleč, ker niste vsemu kos. Na vsak način boste s tednom zadovoljni, pa čeprav boste tudi dokaj nervozni.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Če boste znali ohraniti mirno kri tudi v trenutkih napetosti, se vam ni treba bati. Kljub temu pa ne bodite preveč zahtevni in se ozrite tudi nekoliko okrog, kako je z drugimi. V ljubezni vse po starem. Zdravje kar dobro.

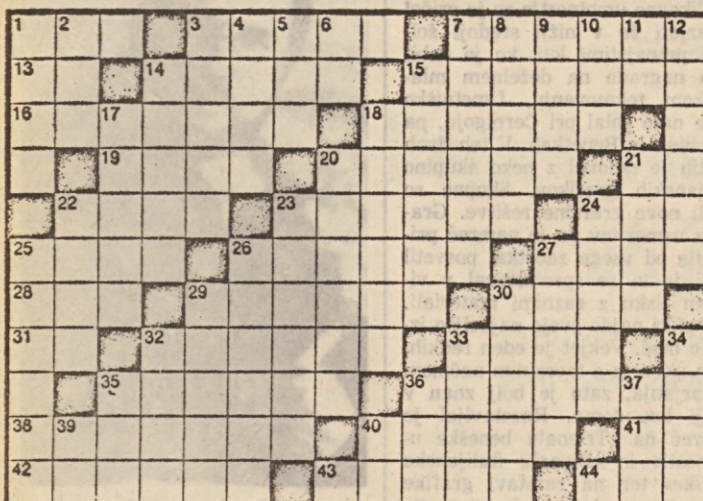

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Preveč ste bili naivni, ko ste sprejeli neke naloge, ki niso vaze, pa tudi od dela ne boste imeli nobene koristi. Na vsak način vas bodo spravili v težave. Tudi ljubljena oseba vas bo tokrat izdala, pa le za kratek čas.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Le s svojo sposobnostjo in pripravljenostjo neki ideji boste zmogli vse. Drugi bodite bolj kritični, da bi drugi ne kovali kapitalov na vaš račun. Usteli ste tudi v neki osebi, ki ne zasluži vaše ljubezni. Utrojenost.

KRIŽANKA... z našim krajem

Rešitev križanke v torko

VODORAVNO: 1. rastlinska bolezen, 3. jutranja padavina, 7. dajatev za določene vrste blaga, 13. id est, 14. znani slovenski športni strokovnjak, 15. staro grško mesto na vzhodni obali Alike, 16. «naš kraj», 18. krasotice, 19. temnebole črte, 20. znana južnoameriška poveljka, 21. Sarajev, 22. domači izraz za okorno roko, 23. ime filmske igralke Ranieri, 24. tržaško slovensko športno društvo, 25. strelj pušk, 26. obilite, 27. hišica na hribu, 28. ime filmske igralke Zoppelli, 29. nogometni izraz za «zadrževanje zoge», 30. izlet, gorski vzpon, 31. Anton Novčan, 32. slovenska narodna jed iz finega kvasnega testa, 33. država z glavnim mestom Lima, 35. obsežna, 36. slovenski jezikoslovec (Jernej), 38. snov iz jekla, 40. film z Marlon Brandom, 41. medmet, 42. starogrški vzklj, 43. slovenska zamejska vas, 44. grški bog gozdov.

NAVPIČNO: 1. mesto v SZ, 2. črka, 3. blesk, sijaj, glorijska, 4. ime ameriške filmske igralke Turner, 5. nekdanji turški naslov za častnike in uradnike, 6. predlog, 7. ameriški gangster italijanskega porekla (Al), 8. prijeten vonj, 9. latinskih molitvah, 11. italijanska nikanica, 12. prestolnica Turčije, 14. vzgajati, 15. tuje žensko ime, 17. drugo največje mesto Japonske, 18. mesto v Italiji, 20. šiba, 21. goriska reka, 22. tržaška veleblagovnica, 23. močne bolečine v drobru, 24. možko ime, 25. vas pri «našem kraju», 26. peti del, 27. sel, 29. rožni venec, 30. nesrečen, prizadet, 32. najboljši nogometaš vseh časov, 33. ceste, 34. zlitina bakra in kosira, 35. vikar brez samoglasnikov, 36. del kovanca, 37. ime Karenine, 39. kemijski simbol za evropij, 40. berilij.

(lako)

Odnos glasbenega

(Nadaljevanje s 5. strani)

ra RTV Beograd predstavlja vrhunec kvalitete reprodukcije. Iz izredno zavzetostjo so sodelovali tudi solisti: violinista Rok Klopčič in zlasti Tomaž Lorenz, pa izvrstna oblikovalca oboist Božo Rogelja in violončelist Ciril Škerjanec. Med ostalimi slovenskimi avtorji naj omenimo še dela Danila Svare (Maritima), Svitance za tenor in klavirski trio), Pavla Mihelčiča (Timber line, Take off), Jakoba Ježa (Nomo VI); poudariti je treba še posebej vrednost del Uroša Kreka: štiri pesmi za mešani zbor in La journeyne d'un bouffon ter Tria za violino, celo in klavir. Ferda Škerla, dalje komorna dela Ferda Juvana, Zlatana Vaude, Igorja Štuhca, Aljoša Ajdiča, Albin Weinglerja, Iva Petriča in za mešani zbor napisani Dan današnji, Pavla Šivica ter Tri pesmi iz ciganske poezije Sama Vreška. Pozornost sta vzbudili deli beograjske kompozitke Lide Frajtove: za zbor napisana Kres, zlasti pa svojsko izoblikovana Ekloga za pihalni kvintet, godala in tolkalca, ki nas je, kot zadnja na sklepnem koncertu, napolnila s pravnimi muzikalnim čarom. Če izvzamemo Pisce Rudolfa Bručja, nam ni s to skladbo povedal nič novega, sta skladbi Srdjana Hofmana Zakonika posledovanje in Josipa Kalčiča Koncertantna muzika za violino, klavir in godala dokaj srečno izpolnili program zaključnega koncerta v izvedbi Ansambla beograjskih glasbenikov pod vodstvom Mladena Jagušta in solistov klarinetista Vladimirja Žikića, violinista Aleksandra Pavlovića ter pianistke Olge Jovanović. Kar se tiče Rudolfa Bručja, ki smo ga le-ta nazaj poznali kot serioznega glasbenega ustvarjalca, nas je le-ta razočaral z Imaginacijo II za glas in ansambel, s katero se je

spustil na raven plehega snobizma, daleč od svoje pristne ustvarjalne moči, ki se je odražala v njegovih dosedanjih delih.

Naj omenimo še zanimiva dela Marka Ružjaka, Bruna Bjelinkega, Toma Proseva, Rubena Radice, Mila Cipre, Enrika Josifa, zborovske skladbe Akila Kocija, Rajka Maksimovića, Dragoje Djenadera, Dimitrije Golemovića, Dimitrije Mikana Obradovića, Mita Aleksandrića, Konstantina Babića, zlasti pa še Milka Kelemena «Cassio», ki jo je z vsa skrbnostjo pripravil in čeprav je zelo težka, dovršeno izvedel in izredno muzikalno izoblikoval zbor RTV Beograd pod vodstvom Borivoja Simića, ki je tudi ostalim delom z nazornimi interpretacijami vtisnil obeležje njihove vrednosti.

Zagrebski solisti so predstavili poleg drugih del tudi zanimiv skladbi Marka Ružjaka Undula in Sustained sound Igorja Kuljerića. Ansambel Centra za novo glasbo iz Zagreba pa je vzbudil pri doleženem delu poslušalcev in glasbenikov dvome o upravičenosti svojega nastopanja na tem festivalu zaradi svojih ekstravagančnih idej in umetniških nazorov in navno eksperimentalnih konceptov, ki razgaljajo pravo duhovno praznino, le-to pa skuša nadomestiti s šokantnimi učinki.

Kar zadeva pripravljenost in kvaliteto izvajalske raven, gre, mimogledno omenjenega orkestra RTV Ljubljana in zboru RTV Beograd, tudi Ansamblu beograjskih glasbenikov, Pihalnemu kvintetu iz Zagreba, Pihalnemu kvintetu RTV Ljubljana, Triu Lorenz posebno priznanje, kakor tudi še solistom fagotistu Božidarju Tumpcu, mezosopranistki Evi Novšak, Houskou, fagotistu Josipu Nohta, mezosopranistki Dunji Vejzović, klarinetistu Rajmundu Likiču, violinistu Tomažu Lorenzu, violončelistu Cirilu Škerjanecu, oboistu Božu Rogelju in pianistu Aciju Bertoneju.

Eno dopolnilo je bilo posvečeno problemom in aspektom sodobne jugoslovanske glasbene literature za klavir in violino v pedagoški praksi. Pavel Šivic je predaval o problemih sodobne klavirske glasbe v pedagoški praksi, Josip Klimenta o domači literaturi v pedagogiki, a Fred Dosek je navrgel nekaj pripomb o tehnični realizaciji a vanguardne klavirske glasbe v pedagoški praksi.

jih vanj vložili. Upamo, da bo to sistematično in dokumentirano delo služilo ne le preučevalcem, pač pa tudi uveljavljivi Slovencev v Italiji v smeri ureditve njihovi tridesetletnih zahtev po vsebinski in formalni enakovrednosti o «slovenski in kolektivni ravni», saj je to odnos do manjšin, zagotovitev njene dejanske enakovrednosti ob ustrezno razviti oblikah pravne in druge zaštite, merilo splošne demokratične zrelosti družbe. Ravnanje z manjšinami je torej odvisno od osebnosti, o — piše Mitja Ribičič v svojih uvodnih besedah. Uresničanju teh konceptov naj služi tudi ta zbornik.

Sedanji narodnostni utrip rojakov onkraj naše nove zahodne meje...

(Nadaljevanje s 5. strani)

ci julija 1974, ter dve anketi o slovenskih vprašanih v Italiji iz revije «Sodobnost».

Dokumentacijski del zbornika je zelo bogat, ker vsebuje gradivo in dokumente, ki niso bili nikoli sistematično objavljeni. Zbornik ponatiskuje posege štirih slovenskih članov pripravljalega odbora za konferenco o manjšini v Trstu (A. Lokar, K. Šiško, D. Štoka in L. Volk) na pripravljanih sestanku v Nabrezini 15. XI. 1973, seznam pričevanj Slovencev v Italiji na mednarodni konferenci, pismo slovenskih udeležencev predsedniku konferencie M. Zanetiju, dokument strank ustavnega

loka ob mednarodni konferenci, Londonsko spomenico o sporazumu in njen poseben statut, pismo Slovencev v Italiji ministrskemu predsedniku Colombu, besedilo zakonih predlogov KPI, PSI, SKGZ in SS-DDZ o rešitvi vprašani Slovencev v Italiji, ob zakona o slovenski šoli na Tržaškem in Goriskem, spomenico Slovencev v Italiji predsedniku Leoneju ob njegovem obisku v Rižani v Trstu.

Prav ob zaključku knjige so še angleški povzetki člankov, življenjski avtorjev in njihove bibliografije.

Delo uredniškega odbora zbornika, avtorjev in tih zalozb je bilo vredno velikih naporov, ki so

kor so proizvedli 1913. leta v vsem letu.

Dalje smo zvedeli, da izdeluje Gruzija velike električne lokomotive (če dva dni smo obiskali prav to tovarno) in letala, tovornjake in morske ladje na podvodnih krilih, tako imenovane hidrogliserje, strožnice za rezanje kovin in velike žerjave, elektronske računske stroje in opremo za rudnike, mineralna gnojila in kemijska vlakna, precizne aparate in še na desetine drugih zapletenih industrijskih izdelkov.

Najprej so nas gostitelji seznanili z največjim bogastvom Gruzije — z vodno energijo, ki jo je to dovolj in bi Gruzijo v tem smislu lahko primerjali s Švico. Povprečna letna moč rek je več kot 12 milijard kilovatnih ur — 160 kilovatov na kvadratni kilometer ozemlja, kar znatno presega energetsko moč takšnih dežel, bogatih z vodami kot so Švica, Finska in Norveška. Leta 1921 so v Gruziji proizvedli samo 10 milijonov kilovatnih ur električne energije. Zdaj samo električne centrale Gruzglavenerga proizvedejo 9,9 milijarde kilovatnih ur. V celoti pa republika zdaj proizvaja 10,7 milijarde kilovatnih ur električne energije. Ze leta 1934 so tu med prvimi v Sovjetski zvezi ustanovili gruzinski energetski sistem, v katerem je zdaj 30 velikih električnih central. Ze več kot deset let pa predstavljata gruzinski sistem, povezan z azarbejdžanskim in armenskim sistemom močan združen Zakavkaški sistem, ki napaja s svojo energijo industrijska središča in mesta Zakavkazja, Dagestana in delno tudi severnega Kavkaza.

Prav tako je v Gruziji v teh petdesetih letih spreminila ena izmed njenih najstarejših rudarskih vej — industrija mangana. Čiaturski mangan si je bil že v minulem stoletju pridobil slavo najbolj kakovitega mangana v svetu in že leta 1913 je Čiatura dajala petdeset odstotkov celotne produkcije mangana na svetu. Zdaj so seveda že popolnoma

RADIO VIZIJA

NEDELJA, 16. NOVEMBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

11.00 MASA in V nedeljo ob 12. uri
12.15 Kmetijska oddaja
12.55 Uvod v oddajo UN COLPO DI FORTUNA
13.30 DNEVNIK
14.00 GOST OB 14. URI
14.50 GIOCONDO A GOLF UNA MATTINA — peto nadaljevanje
16.05 NAJVEČJI CIRKUS NA SVETU: CIRKUS BUSCH ROLAND (ZRN)
17.00 DNEVNIK
17.20 Sportne vesti
17.40 UN COLPO DI FORTUNA
19.00 REGISTRIRAN POLČAS NOGOMETNE TEKME Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.30 LE CITTA' DEL MONDO

DRUGI KANAL

15.00 - 17.00 Gorica: Košarka
18.15 Registriran polčas nogometne tekme
19.00 DAN AUGUST — CLOVEK V MORJU
19.50 SPORTNI DNEVNIK
20.00 Ob 20. uri
20.30 DNEVNIK
21.00 SOSED
Komični program z Ricom in Giamom — četrti epizoda
22.00 Sedmi dan: Kulturne aktualnosti

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.00 DEVNIK
9.05 R. Bratny: KOLUMBOVCI — TV nadaljevanje
10.10 Otroška matineja: Klovns Ferdinand in grajski duhovi
11.15 Ljudje in zemlja
12.15 DNEVNIK
14.50 Morda vas zanima: HOKEJISTI
15.35 Prodali so jih milijon
16.20 Moda za vas
16.30 DNEVNIK
16.40 Košarka: BORAC — JUGOPLASTIKA
18.20 Pionirji letalstva — serijski film
19.10 Risanika
19.30 DNEVNIK
19.50 Tedenski gospodarski komentar
20.05 M. Kerstner: GRUNTOVCANI — oddaja TV Zagreb
21.05 Karavana: SKADRSKO JEZERO — drugi del
21.40 Športni pregled
22.15 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.30 Otroški kotiček — risanke
20.00 7. kanal — Pregled tedenskega sporeda
20.15 PIPE — Celovečerni film, ki ga je režiral Vojtech Jasny.
21.45 Košarka: BORAC — JUGOPLASTIKA (Banjaluka, posnetek)

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila:
8.05 Slov. motiva: 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Bochevinje Godalni kvartet; 11.15 Mladinski oder: Skrivnost potopljene zvonika; 12.00 Nabožna glasba; 12.30 Glasbena skrinja; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj?; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Iz opere «Havajska roža»; 16.00 Glasba in sport; 17.00 Ignazio Silone: «Fontamara»; 18.55 Nedeljski koncert; 19.30 Zvoki in ritmi; 20.00 Sport; 20.30 Sedem dni v svetu; 20.45 Pratika; 22.00 Nedelja v sportu; 22.10 Sodobna glasba; 22.25 Glasbeni magazin.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 9.15 Orkester Justis; 9.30 Koncert na trgu; 10.30 Dogodki in odmevi; 10.45 Tržaški narodni ansambel; 11.30 Najbolj popularne poveljke; 12.05 Glasba po željah; 12.35 Znanstvenopolitični pregled; 14.15 Vrstjo se plošče; 14.45 «La vera Romagna»; 15.00 Saksiofonist F. Pappeti; 15.15 Best glasba; 16.30 Sodobni kraj in ljudje; 16.45 Glasba po željah; 17.40 Občinski igrišči; 19.30 Pisana glasba; 20.40 Sporna nedelja; 21.45 Operetna glasba; 22.35 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

6.30 Jutranja glasba; 9.00 Godala; 12.00 Popularne plošče; 13.20 Kic; 14.30 Satirični program; 15.30 Nogomet od minute do minute; 16.50 Pisan program z Ivo Zanicich; 18.00 Znani pevci: Paolo Poli; 19.20 Glasbeni variete; 20.20 Ponovno na sporedu z Renato Carosonejem; 21.15 Magično ogledalo z Ugom Pagliarim; 22.20 Orkestri lahke glasbe; 22.30 Dunajski glasbeni teden.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.07 Radijska igra za otroke: Frane Puntar: «Hojadrija»; 8.47 Skladbe za mladino; 9.05 Pomnite, tovariši...; 10.05 Koncert iz naših krajev; 11.10 Nedeljska reportaža; 14.05 Nedeljsko popoldne: prenosi in poročila o športnih dogodkih in humoreske tega tedna; J. London: Kristof Dimca; 17.50 Radijska igra - Sandi Sitar: Projekt Ren veliki S; 19.40 Glasbene razglednice; 19.50 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Skupni program JRT: Glasbena tribuna mladih; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 V lučeh semaforov.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 18. DO 22. NOVEMBRA 1975

TORREK, 18. novembra
8.10, 10.00, 11.20 in 14.10 TV šola; 17.35 Krap v ribniku; 17.40 Oddaja za otroke; 17.55 Obzornik; 18.10 Veliki živalski vtrevi; 18.40 Ne prežite: Umetnostno zgodovinske izdaje; 19.10 Risanika; 19.30 Dnevnik; 20.05 Diagonale; 21.05 Strindberg: «Prebivalci Hensoa».

KOPRSKA BARVNA TV

19.55 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Kronika revnih ljubolincev - film; 22.00 Da bi naše doline ne postale puščava, dokumentarec; 22.30 Kako bomo živeli jutri; 22.55 Namizni tenis: Jugoslavija - Kitajska.

SREDA, 19. novembra

8.10 in 10.00 TV šola; 16.50 Klovns Ferdinand; 17.20 Obzornik; 17.45 Športno popoldne; 19.45 Risanika; 20.00 Dnevnik; 20.35 Film tedna: «De Fongovici»; 22.15 Dnevnik; 22.30 Miniature.

KOPRSKA BARVNA TV

15.40 Športni prenos; 19.55 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Večer novostask TV.

ČETRTREK, 20. novembra

8.10, 10.00, 14.10 TV šola; 17.30 Knjiga - serija «Bistrotiki»; 18.00 Obzornik; 18.10 Tretji svetovni mir; 19.10 Risanika; 19.30 Dnevnik; 20.05 Bitka za ranjenca, nadaljevanje; 20.50 Kam in kako na odhiti; 21.00 Četrtočki razgledi; «Stalag III. - A»; 21.40 Po črnih in belih tipkah; 22.10 Dnevnik.

PETREK, 21. novembra

8.10, 10.00 in 14.10 TV šola; 17.20 Pisani svet; 17.50 Obzornik; 18.05 Pevski tabor - drugi del; 18.40 Svet, ki nas obdaja; 18.55 Bivališča rastlin in živali; 19.10 Risanika; 19.30 Dnevnik; 19.50 Notranje politični komentar; 20.10 Lev pizimi, film; 22.35 Dnevnik; 22.50 Mednarodno prvenstvo v namiznem tenisu.

KOPRSKA BARVNA TV

18.25 Košarka; 19.55 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Chap-

PONEDELJEK, 17. NOVEMBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

12.30 Poljudna znanost: Monografije USODA INDIOISOV — drugo in zadnje nadaljevanje
12.55 Knjižna oddaja
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK
14.00 Sedem dni v parlamentu
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za najmlajše: Nemogoče prigode dečka Andrejčka
17.45 Program za mladino: Slike iz sveta
18.15 Toomai in Kala nag — DEČEK IN SLON
Osma epizoda
18.45 Današnji umetniki
Italijanske kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 L'Idolo delle folle
Film, režiral Sam Wood
20.50 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.45 Sportni dnevnik
19.00 SKRIVNOST FLAMCEV, tretje nadaljevanje
20.00 Ob 20. uri
20.30 DNEVNIK
21.00 Srečanja 1975: ENO URO Z IGNAZIOM BUTTITOM
22.00 Simfonična sezona TV

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10, 10.00 in 14.10 TV ŠOLA:
Slovnica, Češkoslovaška, Reka, Nemščina, Življenje prvih lovcev, Afrika, Turčija, Pravljica itd.
17.15 Milne: «MEDVEDEK PU», Skopska TV
17.30 ČAROBNA ŽOGA, risanka
17.45 Obzornik
VEČER VZHODNONEMSKO TV
18.00 JAN TINI NA POTOVANJU
18.30 Gradovi in velikani kemijske industrije
19.00 Odočamo, aktualnosti
19.10 Risanika
19.30 DNEVNIK
NADALJEVANJE VEČERA VZHODNONEMSKO TV
20.05 MACKE MOJH BRATOV, TV drama — napisal jo je Reiner Kermel, prevedla pa Helena Valentincič
21.35 Boj med Tancredom in Clorindo - baletna oddaja
22.00 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.45 ČUDOVITI SVET KORAL — film iz serije Biseri morja
20.15 DNEVNIK
20.30 BITKA ZA RANJENCE — sedmi del dokumentarne oddaje
21.10 Črno mesto — dramatisiran roman
22.00 Glasbena oddaja: KRAPINA 75

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Radijska šola: Mesojede rastline; 12.00 Opolne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Radijska šola; 18.50 Scenska in baletna glasba; 19.10 Pravna posvetovalnica; 19.20 Jazovska glasba; 20.00 Športna tribuna; 20.35 Slovenski razgledi; 22.15 Glasba za lahko noč.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 8.30 Mali umotvori velikih mojstrov; 9.05 Pisan svet pravljic in zgod; 9.40 Glasba; 9.15 Plošče; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Priljubljeno jim skupaj; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Športni ponedeljek; 14.10 Vrstjo se plošče; 14.35 Meštrovicovo Pismo z Reke; 14.45 «La vera Romagna»; 15.00 Otroški kotiček; 15.30 «I leoni di Romagna»; 16.45 Operne uverture; 17.00 Športni pregled; 17.15 Melodije in ritmi; 18.00 Glasbeni kotikaji; 18.35 Zborovsko petje; 19.00 Prenos RL; 19.30 Pisana glasba; 20.00 Naši pevci; 21.00 Literarna oddaja; 21.10 Pisana glasba; 21.35 Wagner in njegova glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pisan svet pravljic in zgod; 9.40 Glasba; 9.15 Plošče; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Priljubljeno jim skupaj; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Športni ponedeljek; 14.10 Vrstjo se plošče; 14.35 Meštrovicovo Pismo z Reke; 14.45 «La vera Romagna»; 15.00 Otroški kotiček; 15.30 «I leoni di Romagna»; 16.45 Operne uverture; 17.00 Športni pregled; 17.15 Melodije in ritmi; 18.00 Glasbeni kotikaji; 18.35 Zborovsko petje; 19.00 Prenos RL; 19.30 Pisana glasba; 20.00 Naši pevci; 21.00 Literarna oddaja; 21.10 Pisana glasba; 21.35 Wagner in njegova glasba.

NACIONALNI PROGRAM

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ODBOJKA

V PRVENSTVU DEKLIC

Ekipa Bora dokončno osvojila prvo mesto

V zadnji prvenstveni tekmi je z lahkoto premagala Breg

Bor A — Breg 3:0
(15:1, 15:2, 15:10)

BOR A: Batič, Glavina, Jazbec, Kus, Mesesnel, Mahne, Lozar, Fičur.
BREG: Metlika, Prašelj, Komar, Kocijančič, Trenta, Olenik, Korošec, Premolin, Canciani.

V zadnji tekmi tega prvenstva so borovke brez prevelikih težav odpravile najmlajše Brežanke. V tej tekmi je Bor zaigral neprimerno boljše kot v prvi tekmi v Dolini in Brežanke so bile proti razigranemu nasprotniku popolnoma brez moči. Nekoliko boljše so zaigrale v zad-

njem setu, ko so celo že vodile s 6:2, vendar so borovke kmalu uredile svoje vrste in zmaga jim tako ni mogla uiti. Borovke so tudi dokončno osvojile prvo mesto v svoji skupini.

Bor B — Kontovel 0:3
(6:15, 2:15, 1:15)

BOR: Gec, Glavič, Pertot M., Zupančič, Nibrandt, Kalc, Pertot A., Merku, Glavina, Veljak.
KONTOVEL: D. in M. Danev, Kapun, Rupel, Černjava, Štoka, Semec.

Tudi v drugi skupini se je za borovke prvenstvo dekl� zaključilo. V zadnji tekmi so se spoprijele z neprimerno boljšim Kontovelim in kaj več ni bilo mogoče doseči. Borovke najmlajše odbojkarice so nastopile v tem prvenstvu v glavnem zato, da bi si nabrle izkušenj, katere bodo v naslednjih prvenstvih uporabile. Kontovelska ekipa pa je sestavljena iz igralok, ki vse nastopajo tudi s prvo ekipo, zato je bila razlika na igrišču preveč očitna, da bi o tekmi sploh mogli kaj povedati.

JADRANJE

SPK ČUPA POTREBUJE SVOJ SEDEŽ

Zamejski Slovenci imamo številne športne organizacije, vendar pa se med njimi le ena ukvarja z vodnimi športi: to je Slovenski pomorski klub Čupa, ki ima svoj sedež v Sesljanu. Ta organizacija je tako naslednik in moralni dedič ne le onih veslaških klubov, ki nam jih je fašizem zatrl, ampak je v nekem smislu tudi nadaljevalec naših pomorskih tradicij, saj so Slovenci dolga desetletja prav na tem področju prihajali v neposredni stik z morjem, kot ribiči, mornarji pa tudi običajni posejvalci obale od Barkovega do Štivanca.

Ker je torej dejavnost SPK Čupe v najstarejši zvezi s tradicionalno dejavnostjo Nabrežincev, Križanov, Kontovčev, Devincanov, Barkovčev in drugih, bi bilo pričakovati, da bomo videli pri tem klubu izreden razmah, čeprav deluje le nekaj let. Tako temu ni tako.

Zakaj? Krivda za tako stanje v nobenem primeru ne leži na vodstvu Čupe. To je namreč storilo vse korake, kar jih je bilo mogoče, da bi prebrlo oeko grlo svojega delovanja, vendar brez uspeha. To ozko grlo pa se imenuje lastni sedež, lastni prostor za čolne, za rekvizite, popravila, imenuje pa se tudi lastni pristan.

Vsi klubi, ki se ukvarjajo z enako aktivnostjo kot Čupa, imajo take sedeže. Eni skromnejše, drugi večje. Toda imajo jih. Tjema je le Čupa. Kajti vsi koraki, ki jih je doslej ta klub storil za to, da bi prišel do lastnega doma zemljišča, na katerem bi postavil svoj sedež, so propadli. Tako se je zdaj zgodilo, da so prav slovenske epomornosti, katerih predniki so se pred nedavnimi imeli v svoji lasti praktično vso obalo od Devina do Trsta, zdaj nenadoma ostali ena kopnena. Trenutno omogoča delovanje tega kluba le naklonjenost nekega zasebnika v Sesljanu, ki je začasno odstopil del vrta ob svoji stavbi. S tega prostora morajo člani voziti svoje čolne na količah preko prometne ceste v pristanišče, kjer so si z udarniškim delom postavili zašilni plovi pomol.

Tako stanje, seveda, ni samo začasno (in kot kaže res zelo začasno), ampak tudi nevarno. Nekaj deset let jadrnic pač ni mogoče prevažati vsak dan brez nevarnosti preko prometne ceste in v poletnih mesecih skoraj nabito poln parkirni prostor do pomola, ki je poleg vsega, običajno še poln mladih kopalcev, saj pristajajo prav ob samem robu kopališča.

Pristojne oblasti bi zato morale nujno podvzeti določene korake, da se tudi Čupi zagotovi določen »prostor pod soncem«, kot je bil zagotovljen ostalim klubom v Sesljanu in drugod. To pa tem bolj, ker ta naša organizacija v svojih vrstah nikakor ne združuje petinšest lastnikov raznih jacht, ampak prave pomorske entuzijaste, ki so prišli do svojih — pogostoma že rabljenih — skromnih plovil z nemajhnimi žrtvami in odpovedjo.

Čupi je zato treba pomagati! Nikakor namreč ne moremo dovoliti, da bi se potopila — na suhem. B. Pavletič

DOMAČI ŠPORT

DANES

NEDELJA, 16. novembra 1975

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

14.30 na Proseku
Primorje — Aurisina

14.30 v Bazovici
Zarja — Costalunga

14.30 v Križu
Campanelle — Vesna

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Vermeiglianu
Vermegliano — Juventina

14.30 v Standrežu
Sovodnje — Edera

14.30 v Dobrodo
Mladost — Borgo Fasulli

10.30 na Proseku
Kras — Union

14.30 v Dolini
Breg — Ginnastica

14.30 na Padričah
Gaja — Sampvito

MLADINCI

12.45 na Proseku
Primorje — Zarja

10.30 v Trebčah
Primorac — Breg

9.45 na Opčinah
Opčina Supercaffè — Vesna

ZAČETNIKI

13.30 v Dolini
Breg — Domio

NARAŠČAJNIKI

11.15 na Opčinah
Opčina Supercaffè — Kras

10.00 na Padričah
Union — Esperia Pio XII

ODBOJKA

DEČKI

9.30 v Rocolu
Kras — Libertas Rocol A

10.15 v Rocolu
Kras — Libertas Rocol B

ALPINIZEM

PLEZALNI TEČAJ

9.00 na Proseku, Napoleonska
cesta

Organizira SPDT

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

9.30 v Trstu, Ul. della Valle
Barcolana — Bor

MLADINCI

11.00 na Opčinah
Polet — Inter 1904

11.00 v Škedinju
Servolana — Bor

24. t. m. v Lonjerju

Kros za nižješolce

Priredila ga bo domača Adria

V soboto 24. t.m. bo lonjersko športno društvo Adria v sodelovanju z drugimi društvenimi organizacijami iz Lonjerja in s Katinane pridružil tek čez dno in strn za dijake in dijakine slovenskih nižjih srednjih šol na Tržaškem. Tekmovanje, ki se bo odvijalo po vseh poteh in gmagini, bo potekalo v okviru serije krosov, ki jih prirejajo slovenske nižje srednje šole. Celoten kros bo razdeljen na šest kategorij: tri moške in tri ženske. Prireditelj je v sodelovanju s profesorji telesne vzgoje na srednjih šolah izbral te kategorije takole: 1. razred — ženske bodo tekale 600 metrov, fantje 800; 2. razred — ženske 800 m, fantje 1000; 3. razred — ženske 1000 metrov, fantje 1200.

Za prvih deset v vsaki kategoriji bodo na razpolago spominske kolajne, vsaka šola pa bo prejela v spomin na sodelovanje pokal, dar javnih

in zasebnih ustanov na Tržaškem. Najmlajšemu udeležencu tega tekmovanja bo prireditelj poklonil zlato kolajno.

Tekmovanje bi moralo biti na sporedu že letos marca v okviru proslav 30-letnice osvoboditve in proslav 30-letnice smrti starih partizanov, ki so padli v Lonjerju pod streli Nemcev. Vendar pa so takrat morali prireditelji kros (kot tudi nastop v kolesarstvu) odložiti. Prireditelj se bo tako na najboljši način odložil spominu padlih za sredo 24. t.m.

V primeru slabega vremena bo tekovanje na sporedu v soboto, 29. novembra.

KOŠARKA

V sinočnjih tekmah 1. jugoslovanske košarkarske lige so dosegli naslednje rezultate:
Radnički - Olimpija 92:91
Zadar - Rabotnički 94:97
Industromontaža - C. zvezda 85:83
Željezničar - Beko 99:100
Partizan - Bosna 93:85
Metalac - Lokomotiva 102:111
Tekma Borac - Jugoplastika bo na sporedu danes in jo bo ob 16.40 prenašala tudi jugoslovanska TV.
V 1. jugoslovanski ženski košarkarski ligi je ljubljanska Olimpija odpravila Kroy s 84:61.

TENIS

V BUENOS AIRESU

Panatta v finalu

BUENOS AIRES, 15. — Italijan Adriano Panatta je dosegel na mednarodnem teniskem turnirju v Buenos Airesu izreden uspeh, saj se je uvrstil v finale moških posameznikov. V polfinalu je premagal Jaimeja Fillola (Čile) s 6:2, 6:3, 4:6, 6:7 in 6:3.

V finalu bo Panattin nasprotnik Argentinec Vilas, ki je v polfinalu odpravil svojega rojaka Ricarda Canoja s 6:2, 7:5 in 6:3.

PREDAVANJE PROF. RAIMONDA STRASSOLDA IZ GORICE

Sociološki vidiki benečanske stvarnosti na tretjih kulturnih dnevih v Špetru

Beneška Slovenija, agrarna pokrajina, ki jo ljudje zapuščajo, povezovalka dveh kultur Pomembna vloga slovenske manjšine, ki se še vedno bori za uradno priznanje

Ob izredno številni udeležbi mladitih Benečanov, solnikov, intelektualcev, krajevnih upraviteljev, ter v prisotnosti nekaterih priznanih strokovnjakov iz dežele, je bilo v petek v Špetru Slovenov drugo predavanje letošnjih Benečanskih kulturnih dni. Med občinstvom smo opazili tudi predsednika SKGZ Borisa Raceta in tajnika Cupina, deželnega svetovvalca Draga Štoka ter seveda predstavnike vseh pomembnejših beneškoslovenskih organizacij. Prof. Raimondo Strassoldo, ravnatelj mednarodnega sociološkega inštituta iz Gorice, je po pozdravu organizatorja letošnjih srečanj arh. Valentina Z. Simonitija govoril o socioloških vidikih beneške stvarnosti. Uvodoma je ugotovil, da je Beneška Slovenija agrarna področje, na katerem se, podobno kot v drugih gorskih predelih, opaja za vstop v višji legah. Vendar je ta pojav v Benečiji še dosti hujši kot kjerkoli drugje. Po analizi tehnoloških in kulturnih faktorjev, ki so povzročili krizo nekdanjega, pretežno na težkem delu samega človeka slonečega gospodarstva, je predavatelj poudaril, da perspektiv ne moremo iskati niti v zaprtosti te pokrajine niti v poti nazaj, ampak da je nujno treba iskati novih možnosti, ter nekatere tudi navedel.

Nato je prešel k problemom Benečije kot obsejne pokrajine. Ko je orisal koncept zaprtje in odprtje meje, je ugotovil, da se zadnji v Benečiji uveljavlja šele v zadnjih letih. Ta koncept daje pomembno vlogo narodnim manjšinam. Ob tem je predavatelj ugotovil, da je slovenska manjšina to vlogo bolj izkoristila v Trstu in Gorici, manj ali nič pa v Benečiji in to predvsem zaradi izolacije in slabih povezav tako v okviru same skupnosti kot tudi navzven.

Glede specifičnih manjšinskih problemov je predavatelj poudaril, da se danes manjšine zavestno pojavljajo v vsaj dveh smereh: ena je smer izobraževanja širših množic, bolj-ših komunikacij, razvoja demokracije in boljših materialnih pogojev. Neuki in lačni ljudje si namreč ne morejo postavljati problema nacionalnosti, kulturnih vrednot in podobnega, ne morejo pridobiti globalne zavesti o sebi. Tako se tudi v Beneški Sloveniji začenja pojavljati narodna zavest šele danes, ko ima Benečija svoj intelektualni kader in ko postaja italijanska družba bolj demokratična.

Po predavanju se je, kot običajno, razvila dolga in zanimiva diskusija, v kateri so prisotni obravnavali tako problem manjšine kot problem ohranjanja kulturnih vrednot skupnosti. Glede prvega so pri-

sojni ugotovili, da se počasi le vzpostavljajo potrebne povezave v okviru same beneške skupnosti (med posameznimi dolinami, ki so doslej živele ločeno), pa tudi med to in Slovenci v Trstu in Gorici. Te povezave so predvsem zasluža emigrantov. Glede uradnega priznanja manjšine so prisotni ugotovili, da je doslej italijanski vladajoči razred priznaval manjšine samo takrat, ko je bil k temu prisiljen, priznanje pravic slovenske manjšine pa poleg italijanskega etnocentriзма zavirajo po vojni tudi ideološki faktorji. Poudarjeno je bilo tudi, da vloga manjšine kot povezovalke dveh družb in kultur ni nikakor ni atentat na državno varnost.

Precejšnjo pozornost so prisotni posvetili tudi vlogi gorske skupnosti, ki predstavlja pomembno, pa čeprav okrnjeno orodje skupnosti, da lahko odloča o svojem lastnem življenju in razvoju.

Živo zanimanje vseh prisotnih in diskusija kaže, da tudi letošnji Benečanski kulturni dnevi posegajo v konkretno in perečo problematiko Beneške Slovenije in da bo tudi letošnja pobuda, kot že prej, imela uspeh ne samo v tem, da bo dala beneškim Slovincem boljše poznavanje njihove problematike, ampak tudi v tem, da bodo izčističena stališča usmerjala bodoče delo.

Z. G.

V torek, 18. t.m., bo okrog 22. ure na programu koprskeske televizije barvna oddaja, ki so jo posneli v Tamesisu v Belgiji ob kongresu Zveze slovenskih izseljencev iz Beneške Slovenije. Oddaja, ki jo je pripravil Solvano Sau, bo trajala nekaj več kot pol ure. Poleg posnetkov s kongresa samega — pri tem opozarjamo na izjave podpredsednika deželnega sveta Moschinoja, direktorja deželnega odbornišva za delo dr. Ciana, evropskega direktorja Eraple - ACLI Di Bernarda ter seveda tudi na posege delegatov Zveze slovenskih izseljencev — in posnetkov z družabnega večera, ki je kongresu sledil, bo oddaja obsegala tudi prikaz življenja beneških izseljencev v Belgiji, saj je ekipa obiskala in intervjuvala tudi več beneških družin.

V začetku decembra bo podobna oddaja po ljubljanski televiziji.

Juntri drugo predavanje o fašizmu v naši deželi

Juntri ob 20.30 bo v dvorani ENAIP na Istrski ulici 57 drugo predavanje — prirečanje o fašizmu, antifašizmu in odporništvu v naši deželi. Silvano Benvenuti in Elvio Guagnini bosta govorila o fašizmu in družbi v Juljski krajini. Sledila bo razprava.

● V ponedeljek, 24. t.m., bodo na ljubljanski televiziji oddajali predstavo Stalnega slovenskega gledališča v Trstu »Rizarna«.

V KOČAH NA DOLNI PIVKI

UMRL JE JANEZ PENKO-SLAVC NEUSTRASHEN BOREC PROTI FAŠIZMU

V Kočah na Dolnji Pivki je 10. t. m. umrl Janez Penko-Slavc, ali tu- di Mrak, kakor so ga imenovali nočni obiskovalci raznih ilegalnih, protifašističnih organizacij.

Avstrija ga je mobilizirala v pr- vi svetovni vojni, toda poleti 1918, ko so se njene armade začele umi- kati, se je zatekel v domače piv- ške gozdove, kjer je dočakal zlom Avstrije in nastanek nove države jugoslovanskih narodov. Pridružil se je Narodni straži, ki je urejevala zmešan bežanje avstrijskih ar- mad z italijanske fronte v notra- njost Avstrije.

Kmalu so se v Postojno pripelja- li na avtomobilih italijanski ofici- rji, ki so izdali ukaz, da se mora- jo prijaviti vsi bivši avstro-ogrski vojniki. Takoj so vsi odrasli moški na Pivki bežali v gozdove, med njimi seveda tudi Slavc, ker so se upravičeno bali, da jih odpeljejo v dolgo vojno ujetništvo. Ker ita- lijanske vojaške oblasti niso dobile nobenega odraslega moškega, so preklicale svoj ukaz in tako so se moški vrnili na svoje domove. Ko so v Kočah priredili za novo leto 1921 Silvestrov večer s plesom, so fašistične črne straže hotele nekaj ukazovati na plesu, pa so jih vsaki fantje na čelu s Slavcem izbrali iz plesne dvorane. Ples je trajal nato nemoteno do jutra.

Ka je naslednjega dne fašistična kazenska ekspedicija vdrila v Ko- če, fašisti niso vedeli, kdo jih je premlatil in so lovili kar vse mo- ške. Prišli so najprej do Slavca, ga izveliki iz hiše in vseh 50 čru- hov se je spravilo nanj, ga podrla na tla, skakalo z okovanimi čevlji po njem in vlivalo v njegova usta ricinusovo olje. Med tem, ko so ga obdelovali so vsi moški poiskali za- točišče v gozdovih.

Že kmalu leta 1922 so začeli pri- hajati iz snežniških in javorinskih gozdov težko oboroženi domačini, ki so bili zbežali pred okupacio, še bolj pa pred fašističnim divja- njem v tisti del Notranjske, ki je prišel pod novo jugoslovansko drž- avo. V Postojniščini sta slovela dva taka notranjska rojaka. Molek in Kupec. Oba sta kasneje padla v bo- jih z oboroženimi organi fašistič- nega režima.

Hiša Janeza Penka na robu vasi Koče, je bila križišče kurirjev, ak- tivistov in borec raznih slovenskih primorskih ilegalnih organizacij od fašistične okupacije pa do končne osvoboditve leta 1945. Koče, kot to- liko primorskih vasi, niso imele pod Avstrijo nobenega društva, ko pa so fašistične oblasti začele daviti slo- vensko kulturo in prosveto, so kot gobe zrastle tudi v majhnih Kočah prosvetna društva; pevsko društvo, tamburaško društvo in še knjižnica. Povsod je spodbujal sovaščane Slavc. Fašisti so ukinili vsa ta društva in namesto njih se je sple- la, kot v skoraj vseh primorskih vaseh, ilegalna organizacija zati- ranih Slovincem, ki ni bila samo na- rodno obrambna organizacija, am- pak napadala in bojevalo narodno

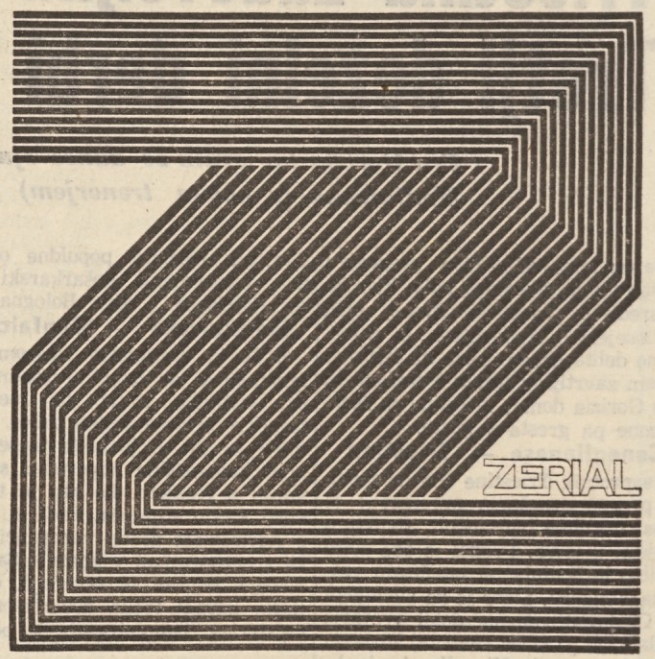
zaslišna a po svoji politični u- smerjenosti antifašistično napredna v smislu takratne Evrope. Od leta 1926 pa vsa nadaljnja leta do aprila 1945 so na Dolnji Pivki pokali pek- lenski stroji, zasede ilegalcev so streljale na fašistične patrolne in vrsta redkih domačih vohunov je naglo kopnela. Nad Dolenjo Pivko so vladali ponoči člani ilegalne or- ganizacije TIGR in eden njenih vo- dilnih članov je bil Janez Penko, na kogar so se obračali v večernem mraku ilegalci na svojih pohodih. Prav zaradi tega, zaradi ure v mraku, se je Janeza Penka oprijelo ime Mrak in se ga držalo do polo- ma fašizma. Janez je bil zgleden ilegalni organizator, pobudnik šte- vilnih oboroženih akcij proti fašis- tom in zgled pravega zakonspirira- nega preprostega človeka, ki ni za- puščal sledov za seboj in se ni z nobeno besedico izdal, da bi mogel nekdo sumiti o njegovem skritem življenju.

Fašisti so o Mraku vedeli le to, da se ne klanja in smeja fašistom in da je pokončen, nepostojljiv Slo- venec. Šele po petih letih njegovega ilegalnega delovanja so zasumili, da mora imeti tudi on prste v tej pun- tarski sredini. Pred božičem 1930 so vdrli v njegovo hišo in ga odpelja- li v koprsko zapore. S pretepanji in laskanjem in hkrati so silili vanj celih 85 dni in ker niso nič iztisnili iz njega, so ga poslali v tržaški Ko- ronec in od tam za tri leta v kon- finacijo v neki kraj pri Potenzi v južni Italiji.

Ko se je vrnil na Pivko, so ga fašisti zapirali pri vsaki svinski pro- cesiji, kakor so Primorci imenovali fašistične manifestacije.

Občasno je Mrak preživel precej noči in dni v fašističnih zaporih, a ko je bil na svobodi, ni mogla nobe- kake fašistične informacijske služba predreti mračne, nepredimljive ilegal- ka Mraka. Kaj bi dali fašisti cele kate Postojniščne in Juljske krajine, ko bi vedeli, da je ta preganjani no- tranjski kmet glavni skladiščnik sku- paj z Janezom Vadnalom, vsega ti- grovskega arzenala pri Zejah, od ko- der so orožje v nočeh z burjo in dežjem raznašali po vsej deželi za boj proti fašistični oblasti.

Najhujše so zadeli fašisti Janeza Penka, ko ni mogel vsa leta okupa- cije dobiti nobene prave zaposlitve in je moral s svojo družino živeti v hudem pomanjkanju. Aprila 1941 so Slavca konfinirali v notranjosti Italije, od koder se je vrnil šele dva meseca pred kapi- tulacijo Italije in odšel seveda na- ravnost v vrste nove partizanske voj- ske, kjer so mu poverili zaupne na- loge narodne zaštite pri dokončnem obračunu s fašistično pošastjo. Nad 25 let svojega življenja je skromni Janez Penko - Slavc - Mrak posvetil prosvetnemu delu in veliko večino časa neizprosnim borbi proti fa- šizmu. Bil je pravi Mrak za faši- ste, redkobeseder v družbi, nezmo- ljiv v svojem slovenskem prepri- čanju

POHIŠTVO IN VSE ZA OPREMO
ZERIAL ARREDAMENTI SPA 34139 TRST
UL. SETTEFONTANE 62, TELEF. 040/772731

sveže pražena kava = prihranek

Sveže pražena kava pomeni prihranek, ker da več škodljivih okusov in dišečih kave.

CREMCAFFÈ praži kavo vsak dan in jo sproti vsak dan dostavlja
CREMCAFFÈ Vam daje vedno vse najboljše

Cremcaffè PRIMO ROVIS

PRŽARNA: UL. PIGAFETTA 6/1 • Tel. 820.747 • Industrijska cone
PUNTO FRANCO VECCHIO Skladišče 10 • Tel. 29.210
DEGUSTACIJA: TRG CARLO GOLDONI 10 • Telefoni 793.735 • 750.575

AMAR

Ul. del Bosco 6
Tel: 741946

auto stile

TRST

Ul. U. Foscolo 10
Tel. 796456

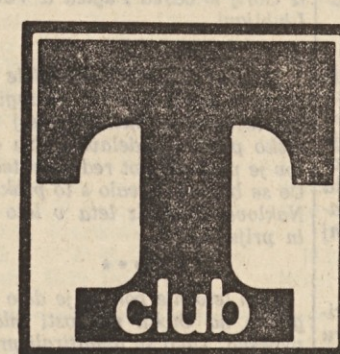
BENCIN BO DRAŽJI! JE SAMO STVAR ČASA. Lahko Vam še vedno vgradimo plinsko inštalacijo v katerikoli avtomobil po zmerni ceni 80 - 60 - 50-LITRSKI REZERVOARJI

- ČISTEJSI MOTOR
- NEZMANJSANA MOČ MOTORJA
- MANJŠA PORABA GORIVA

OPOZARIJAMO VAS NA NAGRADNO ŽREBANJE

Aut. Min. 40 4/163295 dd. 4.10.75

V STO TRGOVINAH T CLUB V TRSTU

NAGRADNO ŽREBANJE

KUPON ZA VSAKIH 1000 LIR NAKUPA

VSAKIH 10 DNI ŽREBANJE: 7 DNI POČITNIC VKLJUČNO S POTOVANJEM 100 LITROV BENCINA · BONI ZA NAKUP

V PRIHODNIH DVEH ŽREBANJAH BOSTA IZZREBANI POČITNICE IN POTOVANJE V:

KONČNI DOBITKI: BARVNI TELEVIZORJI NAONIS

danesh ob obali

KINO
KOPER: ob 10. ameriški STANLIO IN OLIO; ob 16. ameriški PISANI SPORED RISANK O DETELJČ- KU; ob 18. in 20.15 ameriški SOD- NIK ZA OBESANJE.
IZOLA: ob 10. ameriški PISANI SPORED RISANK O DETELJČ- KU; ob 16. 18.15 in 20.30 franco- ski ATENTAT.
ŠKOFIJE: ob 17. ameriški STANLIO IN OLIO; ob 20. francoski ZAD- NJI TANGO V PARIZU.